

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ,
O.P.S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

TERORISMUS SE ZAMĚŘENÍM NA SITUACI V ČR

Autor práce: Jiří Bažant

Studijní obor: Bezpečnostně právní obor ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Katedra: Právních oborů a bezpečnostních studií

2014

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji Mgr. Jakubu Schejbalovi za cenné rady a připomínky k věcnému obsahu práce a Mgr. Lucii Stehlíkové, Ph. D.

Zvláštní poděkování patří vedoucímu bakalářské práce Mgr. Štěpánu Kavanovi, Ph. D., který se mnou konzultoval záměr práce a poskytl mi užitečné informace k metodickému zpracování věcného obsahu práce.

ABSTRAKT

BAŽANT, J. *Terorismus se zaměřením na situaci v ČR: bakalářská práce.* České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s., 2013. 58 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Klíčová slova: aplikace práva, kolize zájmů bezpečnostních složek a svobod jednotlivce, rizika, základní lidská práva a svobody.

Bakalářská práce popisuje a analyzuje riziko teroristického činu se zaměřením na situaci v České republice, které se v nedávné minulosti ukázalo jako velmi podceňované. To se projevilo především mimo naše území. Řeší nejen práva svobody jednotlivých občanů, ale zabývá se i myšlenkou na právo obrany jednotlivých národů v roli obětí. Poukazuje na situaci v České republice. Současně analyzuje obranné mechanismy bezpečnostních složek. Bakalářská práce pak na závěr shrnuje výsledky popisu a analýzy jednotlivých možných cílů a rizik se zaměřením na osobu případného pachatele podle typologie činů a osob pachatelů.

ABSTRACT

BAŽANT, J.: *Terrorism with focusing on the situation in the Czech Republic.*

České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2013. 58 p.

Supervisor : Mgr. Štěpán Kavan, Ph. D.

Keywords: application of law, conflict of interests between security forces and individual freedoms, risks, fundamental human rights and freedoms

The bachelor thesis describes and analyzes risks of terroristic act with a focus on the situation in the Czech Republic, which recently appeared as underrated. These risks were proved mainly abroad. The thesis deals with the Right of Freedom of each citizen but also the Right of Defence of every single nation as victim. Particularly showed on the situation in the Czech Republic and its defence mechanisms of Security Forces. As conclusion, the bachelor thesis provides a summary of results of analysis and descriptions of each possible target and risk, and examines every potential offender through his act of crime or his character.

OBSAH	
ÚVOD.....	7
1 CÍLE A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	9
2 POJEM TERORISMUS, PRÁVNÍ ÚPRAVA.....	11
2.1 Pojem terorismus.....	11
2.2 Právní úprava.....	12
3 STRUČNÝ HISTORICKÝ PŘEHLED TERORISTICKÝCH ČINŮ.....	15
3.1 Historie teroristických činů.....	15
3.2 Vybrané teroristické činy v zahraničí.....	16
3.3 Vybrané teroristické činy v České republice.....	17
4 POHLED NA ČESKOU REPUBLIKU JAKO TRANZITNÍ ZEMI.....	21
4.1 Historie terorismu na území ČR.....	21
4.2 Česká republika současnost.....	22
5 CHARAKTERISTIKA PACHATELŮ A TERORISTICKÝCH ÚTOKŮ.....	28
5.1 Charakteristika pachatelů teroristických útoků.....	28
5.2 Charakteristika místa.....	32
5.3 Charakteristika způsobu provedení.....	33
6 OBRANNÉ MECHANISMY ČESKÉ REPUBLIKY.....	35
6.1 Preventivní obranné mechanismy.....	39
7 SOUČASNÁ RIZIKA PRO ČESKOU REPUBLIKU.....	41
7.1 Rizika plynoucí ze současné globální situace.....	41
ZÁVĚR	56
SEZNAM ZKRATEK.....	58
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	59

ÚVOD

V současnosti se pojem „terorismus“ objevuje stále častěji. Zmínka o hrozbě teroristického činu uvádí do pohotovosti zpravodajské a policejní složky daného státu a rizika s tím spojená se neberou na lehkou váhu. Obavy z teroristického činu jsou, jak nás nedávná historie poučila, opodstatněné. Toto je vhodné vnímat z hlediska zkušeností zemí, kde k těmto činům dochází, nebo došlo v minulosti. Tyto země jsou České republice geograficky vzdáleny, více či méně. Podstatné je, že terorismus nezná hranic¹. V této souvislosti je nutné si položit otázky, co je to terorismus? Jaká je míra nebezpečí? Jaká je pravděpodobnost teroristického činu na území České republiky?

V této bakalářské práci, která se bude zabývat tématem Terorismus, nelze zodpovědět všechny otázky, které se nabízejí. Z tohoto důvodu je nutné přistoupit k výběru a zúžení okruhu témat, která s terorismem souvisejí. Tato práce se tedy v první řadě zaměří na terorismus na území České republiky, na jeho typologii a podrobnější charakteristiku druhů terorismu, kterými je Česká republika stejně jako jiné státy ohrožena². Dále budou v přehledu uvedeny i nejčastější metody a postupy bezpečnostních složek, které jsou v dané míře účinné v boji proti terorismu na našem území. Práce si však neklade za cíl najít vhodný a účinný prostředek, který by vedl k vymýcení terorismu nejen na území České republiky, neboť toto spadá do okruhu otázek, na které se hledá odpověď velice těžko a řešení nebývají dlouhodobě dostatečná vlivem rychle rostoucích možností moderní techniky, novinkám ve zbrojním průmyslu a všeobecnému technickému pokroku dnešní doby.

Zároveň je nutné podotknout, že se v rámci pojmu „terorismus“ můžeme setkat s různými výklady, děleními, východisky a charakteristikami, které vycházejí z určitého úhlu pohledu, z preferovaných hledisek i z potřeby interpretačních požadavků. Každá klasifikace s sebou nese drobné modifikace shodných pojmů.

---

¹ MIKA, O. J. *Současný terorismus: řešení krizových situací*. Praha, 2003, s. 32-42.

² PIKNA, B. M. *Mezinárodní terorismus a bezpečnost Evropské unie: (právní náhled)*. Praha, 2006, s. 25.

Jak je zmíněno výše, terorismus nezná hranice ve svých činech a jejich dosahu, stejně tak ani hranice geografické. Ještě před několika desítkami let byla otázka teroristických útoků spíše lokální záležitostí, bez většího vlivu na geopolitickou situaci.³

Rychle se měnící metody terorismu a jejich prostředky přinesly změnu v účinnosti teroristických incidentů, vzrostla nebezpečnost, počty obětí a snížila se možnost těmto incidentům předcházet nebo je předvídat.

Terorismus patří ve všech svých formách k nejzávažnějším rizikům, která se vedle zbraní hromadného ničení a organizovaného zločinu ve světě vyskytují.⁴ Teroristické organizace mají mezinárodní působení a neomezují se pouze na lokality jim blízké, vznikají nové extremistické skupiny, jejichž vznik je podmíněn politickými nebo v současné době převážně náboženskými důvody k teroristické činnosti. Cílem těchto skupin je dosáhnout změn na vnitrostátní i mezinárodní úrovni. Odhodlání účastníků k takovým činům je bezmezné a jsou připraveni udělat téměř vše včetně obětování svého vlastního života.⁵

---

³ Světový terorismus: encyklopedie. Praha, 2001, s. 183-206.

⁴ ZEMAN, J. *Terorismus: historicko-psychologická studie*. Praha, 2002, s. 20.

⁵ BONANATE, L. *Mezinárodní terorismus*. Praha, 1997, s. 17.

1 CÍLE A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hlavním cílem práce je systematicky zpracovat typologii teroristických trestných činů. Analyzovat případné odlišnosti typologie na příkladech známých teroristických činů.

Dalším cílem je zhodnotit efektivitu právních norem, které tuto oblast obsahují, uvést příklady a nalézt rizika spojená s touto tematikou a pojmenovat jiná závažná rizika, která se v této souvislosti objevují. V práci budou využity poznatky a zkušenosti z ostatních zemí, především v rámci Evropské unie. A to se zaměřením na hrozby přímé, pod které spadá výskyt rizikových skupin na území státu, jejichž určení často mylně vychází ze země původu, jiné barvy pleti nebo hrozby skryté. V popisu hrozeb se objeví také poměrně nová otázka, která zde bude zahrnuta a zpracována. Jedná se o hrozbu vyhledávání bojišť, na kterých je vedena tzv. svatá válka a to občany Evropské unie.⁶

Mezi další cíle práce patří porovnání různých přístupů k řešení vybrané skupiny teroristických činů a uvedení přehledu postupů bezpečnostních složek, které jsou podniknuty jako prevence, případně represe terorismu na území České republiky.

Přinést přehled o historickém vývoji tohoto fenoménu, o jeho podobách v minulosti a v dnešní době, neboť terorismus se neřadí k jevu, jenž by byl ve společnosti vždy přítomen.

V této práci budou použity tyto metodiky, analýza a to ve vztahu jednotlivých teroristických činů, jejich rozdělení, podle osoby pachatele a dále podle možných extremistických motivací, které vedly osoby ke spáchání těchto činů. Tato metodika bude nejobsáhlejší a bude zahrnovat i jednotlivé spáchané teroristické činy na našem i mimo naše území. Ve vybraných závažných případech bude popsán způsob spáchání, obecná fakta a informace, které budou sloužit k zpřehlednění motivů a osob pachatele případně pachatelů.

---

⁶ PAVLÍČEK, V. *Bezpečnost České republiky a potřeba ústavních změn: sborník příspěvků z mezinárodní konference, Praha 18.-19.9.2003*. Praha 2003, s. 90.

Dále bude k vysvětlení souvislostí skutků a jejich sumarizaci sloužit syntéza. Ta bude použita především v otázce zapojování se občanů Evropské unie do islámských konfliktů.

V práci bude použita i abstrakce, a to se zaměřením na možná rizika, která vznikají po návratu těchto občanů zpět do jejich domovských států. V tomto případě bude pojmenována otázka vízové politiky a rizikovosti Schengenského prostoru a problematika volného pohybu osob z hlediska vyššího rizika spojeného s nekontrolovatelným pohybem osob s vízem vydaným jednotlivými členskými státy.⁷

---

⁷ PIKNA, B. M. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu: (oblast policejní a justiční spolupráce)* : vysokoškolská právnická učebnice. Praha, 2004, s. 100.

2 POJEM TERORISMUS, PRÁVNÍ ÚPRAVA

2.1 Pojem terorismus

Vysvětlení pojmu terorismus nabízí mnoho příruček, které najdete v knihovnách i na internetu. Slovo terorismus vzniklo z latinského slova „terrere“, které znamená zstrašovat, nahánět strach a to v co největší míře (globálně).⁸

Všechny definice se shodnou v základních podmínkách, které musí činy splňovat, aby byly prohlášeny za čin teroristický. Tento čin má za cíl zstrašit protivníka, paralyzovat běžný život, způsobit lidské a ekonomické ztráty, dosáhnout převážně politických cílů a vyvolat strach v co největším množství obyvatelstva, největším úspěchem pro teroristickou skupinu je vyvolat strach celosvětově. Cílem teroristických činů bývají především civilní obyvatelé, infrastruktura-komunikační uzly. Cílem teroristických útoků je co největší upoutání pozornosti médií. Hlavními teroristickými činy jsou výhrůžky, únosy osob nebo dopravních prostředků, násilné hrozby nebo činy. V tomto provádí medvědí službu teroristickým organizacím globalizace. Propojení informačních kanálů. Snaha médií o skandalizaci činů, hledání senzací a tímto způsobem je „používána“ k šíření informací a strachu.⁹

Teroristických metod používají zejména skupiny ultrapravicové, ultralevicové, náboženské, národnostně vymezené či revolucionářské. Takovéto nestátní teroristické skupiny mají obvykle malý počet členů, omezené zdroje a do povědomí veřejnosti se snaží dostat násilnými útoky prováděnými taktikou „udeř a uteč“.

V případě, že jsou k páčání terorismu používány státní složky (armáda, policie), hovoří se o státním terorismu.

Koncem 20. století se v souvislosti s ohrožením životního prostředí a radikálním ekologickým aktivismem začalo mluvit také o tzv. ekoterorismu; význam termínu je však ambivalentní a jeho užívání sporné.¹⁰

---

⁸ BRZYBOHATÝ, M. *Terorismus: (právní náhled)*. Praha, 1999, s. 11.

⁹ STRMISKA, M. *Terorismus a demokracie: pojetí a typologie subverzivního teroristického násilí v soudobých demokraciích*. Brno, 2001, s. 9.

¹⁰ MIKA, O. J. *Současný terorismus: řešení krizových situací*. Praha, 2003, s. 20.

Na pojem terorismus se ale můžeme podívat také z jiné stránky, a sice že slovo teror je odvozeno z latinského slova, které znamená strašný, hrozný.¹¹ Jedná se tedy o všechny činnosti, které vyvolávají pocity strachu. Slovo terorismus se objevilo poprvé v roce 1798, tehdy však nemělo takový význam, který známe my v dnešní době. Roku 1980 se objevila v USA definice terorismu, jež představuje výchozí standardní přístup k posuzování teroristických činů. Tato definice je následující: Terorismus je propočítané užití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle.¹² Terorismus zahrnuje i prvky decentralizace jednotlivých skupin, které mají za cíl zkomplikovat dopadení celé buňky v případě zadržení jednoho jejího člena. Zároveň je tento postup výhodný z důvodu neupozornění na rizikovou činnost jednotlivých členů buňky.¹³

Na tomto místě je nutno zdůraznit rozdíl mezi slovem teror a terorismus. První výraz se vztahuje k případům otevřeného odporu vůči zákonu. Druhý má příklon k přehnanému uplatňování zákona. Jako příklad teroru lze uvést např. Pinochetův státní převrat v Chile roku 1973. Jako terorismus se označuje např. boj vedený Rudými brigádami proti italskému státu.¹⁴

2.2 Právní úprava

Co se týká právního vymezení pojmu terorismus a s ním souvisejících trestných činů, má každý stát stanovenou definici v právním řádu a Česká republika není v tomto ohledu výjimkou, český právní řád definuje braní rukojmích, teroristický útok a teror následovně:

§ 174 Braní rukojmí

„ (1) Kdo se zmocní rukojmí a hrozí, že ho usmrtí anebo že mu způsobí újmu na zdraví nebo jinou vážnou újmu, s cílem donutit jiného, aby něco konal, opominul nebo trpěl, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset let ...

¹¹ BRZYBOHATÝ, M., MUSIL, J. *Terorismus: (oblast policejní a justiční spolupráce)* Praha, 1999, s. 15

¹² HOBSBAWM, E. *Globalizace, demokracie a terorismus.* Praha, 2009, s. 96-108.

¹³ CORTE IBÁÑEZ, L. de la. *Logika terorismu.* Praha, 2009, s. 228-239.

¹⁴ ZEMAN, J., BRZYBOHATÝ, M. *Terorismus: historicko-psychologická studie.* Praha, 2002, s. 21.

§311 Teroristický útok

„ (1) Kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení nebo obranyschopnost České republiky, narušit nebo zničit základní politickou, hospodářskou nebo sociální strukturu České republiky nebo mezinárodní organizace, závažným způsobem zastrašit obyvatelstvo nebo protiprávně přinutit vládu nebo jiný orgán veřejné moci nebo mezinárodní organizaci, aby něco konala, opominula nebo trpěla,¹⁶

a) provede útok ohrožující život nebo zdraví člověka s cílem způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví,

b) zmocní se rukojmí nebo provede únos,

c) zničí nebo poškodí ve větší míře veřejné zařízení, dopravní nebo telekomunikační systém, včetně informačního systému, pevnou plošinu na pevninské mělčině, energetické, vodárenské, zdravotnické nebo jiné důležité zařízení, veřejné prostranství nebo majetek s cílem ohrozit tím lidské životy, bezpečnost uvedeného zařízení, systému nebo prostranství anebo vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,

d) naruší nebo přeruší dodávku vody, elektrické energie nebo jiného základního přírodního zdroje s cílem ohrozit tím lidské životy nebo vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,

e) zmocní se letadla, lodi nebo jiného prostředku osobní či nákladní dopravy nebo nad ním vykonává kontrolu, anebo zničí nebo vážně poškodí navigační zařízení nebo ve větším rozsahu zasahuje do jeho provozu nebo sdělí důležitou nepravdivou informaci, čímž ohrozí život nebo zdraví lidí, bezpečnost takového dopravního prostředku anebo vydá majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,

f) nedovoleně vyrábí nebo jinak získá, přechovává, dováží, přepravuje, vyváží či jinak dodává nebo užije výbušninu, jadernou, biologickou, chemickou nebo jinou zbraň, anebo provádí nedovolený výzkum a vývoj jaderné, biologické, chemické nebo jiné

---

¹⁵ ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. Praha, 2009-2010, s. 1567-1571.

¹⁶ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. Praha, 2009-2010, s. 2781-2791.

zbraně nebo bojového prostředku nebo výbušniny zakázané zákonem nebo mezinárodní smlouvou, nebo

g) vydá lidi v obecné nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že způsobí požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání, nebo takové obecné nebezpečí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění [...]"

— Zákon č. 40/2009 Sb., § 311 – Teroristický útok¹⁷

§ 312 Teror

„(1) Kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení České republiky jiného úmyslně usmrtí, bude potrestán odnětím svobody na patnáct až dvacet let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, nebo výjimečným trestem. (2) Příprava je trestná.

— Zákon č. 40/2009 Sb., § 312 – Teror¹⁸

Tuto problematiku zpracovává i Evropská unie, jejímž jsme členem a to většinou v návaznosti na uskutečněné teroristické útoky.

Nejnovější vývoj a další kroky:

11. září 2001: teroristické útoky v New Yorku;

prosinec 2003: schválena Evropská bezpečnostní strategie;

11. března 2004: teroristické útoky v Madridu;

7. července 2005: teroristické útoky v Londýně;

prosinec 2005: přijata Strategie EU pro boj s terorismem;

2009: zpráva s názvem „Zajišťování bezpečnosti v měnícím se světě“, která hodnotí 5 let Evropské bezpečnostní strategie;

květen 2010: Evropská rada přijala Stockholmský program, který stanovuje priority v oblasti bezpečnosti pro období 2010-2014;¹⁹

¹⁷ ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. Praha, 2009-2010, s. 2781-2791.

¹⁸ ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. Praha, 2009-2010, s. 2792-2794.

3 STRUČNÝ HISTORICKÝ PŘEHLED TERORISTICKÝCH ČINŮ

3.1 Historie teroristických činů

Ačkoli se v dnešní době s pojmem „terorismus“ setkáváme na každém kroku, málokdo se zamyslí nad tím, odkud vlastně tento pojem pochází. Jak uvádějí zdroje, lze najít původ slova „teror“,²⁰ který je základem pro slovo „terorismus“ v dodatku Slovníku Francouzské akademie z roku 1798. Tento termín souvisel s Velkou francouzskou revolucí a to především s etapou jakobínské diktatury. Ve svém významu označoval veškeré praktiky, které stát používal proti svým oponentům. V rámci těchto praktik se objevovaly různé násilnické postupy a metody, které měly být použity především vůči vnitřnímu nepříteli státu. V tomto případě se však ještě nejednalo o cílenou fyzickou likvidaci, ale spíše o navození atmosféry strachu, která měla zajistit případné ukončení aktivit nepřátelských proti státu a loajalitu těchto nepřátel.

Z čistě historického hlediska jdou první známky teroristických činů datovat k počátkům vzniku říše římské, kdy po mnoha úkladných vraždách monarchů byla založena Římská republika. Následně byl na G. I. Caesara spáchán atentát.

V tomto období se teror uplatňoval převážně vůči obyvatelstvu. Je pravdou, že již zde se ukázalo, že udržováním strachu v obyvatelstvu je možné udržet státní uskupení po velmi dlouhou dobu.

Během středověku se teror projevoval především ve válkách. S nástupem a rozvojem křesťanství došlo k zmírnění především vůči šlechticům, rytířům a bohatým občanům.

V průběhu času se tento pojem začal přetvářet, získávat jiné konotace a používat i v jiném kontextu. V převážné většině případů je jeho užití ovlivněno různými faktory. Nejčastěji se jedná o rozdílnost ekonomickou, sociální, historickou, demografickou,

---

¹⁹ EURAKTIV. EU a boj proti terorismu. *Euraktiv.cz* [online]. © 2004-2014 [cit. 2014-3-1]. Dostupné z WWW: <<http://www.euractiv.cz/bezpecnost-a-spravedlnost0/link-dossier/eu-a-boj-proti-terorismu>>.

²⁰ CORTE IBÁÑEZ, L. de la. *Logika terorismu*. Praha, 2009, s. 15.

geografickou a v neposlední řadě i politickou. Najdeme rozdílný přístup např. ve Spojených státech, kde je terorismus pojímán z jiného úhlu pohledu než např. v Evropě.

V žádném případě nelze historii terorismu podceňovat a při pohledu na terorismus jako světový problém je nutné historii terorismu zohlednit a poučit se z ní.

3.2 Vybrané teroristické činy v zahraničí

Mezi nejznámější mezinárodní teroristické činy, které je vhodné zmínit, patří:

-11. 9. 2001- Útok na USA, kdy skupina mužů unesla 4 letadla na území USA, dvě použila k útoku na dvě budovy světového obchodního centra, třetí k útoku na budovu Pentagonu a čtvrté se zřítilo v Pensylvánii. Během tohoto útoku zemřelo skoro 3000 lidí. A mnoho dalších bylo zraněno. Tento teroristický čin je zřejmě nejznámější a vedl k tomu, že se „západní“ svět spojil v boji proti terorismu. Byl to i moment, který vyvolal diskuzi o tom, jakým způsobem bojovat proti terorismu a jednotlivým teroristům, do jaké míry při tomto boji dodržovat lidská práva a mezinárodní dohody a úmluvy. Spojené státy tento čin braly jako vyhlášení války a tímto způsobem odůvodnily i vstup a protiteroristickou operaci na území státu Irák 2003-2011 a Afghánistán 2001-současnost. O účinnosti obou „tažení“ je možné spekulovat a výsledky tohoto kroku jsou značně kontroverzní. Situace v Iráku je po odchodu amerických vojsk a předání země zpět iráckým bezpečnostním složkám v roce 2011 značně nestálá. V současné době je zde vlna sektářského násilí mezi šiity a sunnity. Dalším problematickým faktorem je oblast se sousedící Sýrií, kde v současné době probíhá občanská válka. Zde se frakce teroristické organizace Al-Káidy, působící na obou stranách irácko-syrské hranice, snaží vyhlásit autonomii a uplatňovat na území právo Šaría.²¹

-11. 3. 2004 došlo k explozi náloží umístěných ve vlacích poté, co zastavily nebo přijížděly na Madridské nádraží. K útokům došlo v ranní špičce. Zemřelo 191 osob a zraněno bylo 1900 osob. Útok se odehrál těsně před volbami ve Španělsku a toto

---

²¹ CORTE IBÁÑEZ, L. de la. *Logika terorismu*. Praha, 2009, s. 114-125.

přispělo k mnoha dezinformacím. Útok byl nakonec připsán teroristické organizaci Al-Káida, v roce 2007 za tento čin bylo odsouzeno 21 osob.²²

-1.- 3. 9. 2004 teroristický útok na Beslanskou školu. Během tohoto teroristického činu bylo vzato jako rukojmí cca 1200 lidí. Útok byl naplánován na první školní den, kdy bylo ve škole mnohem více lidí. 3. 11. došlo k explozi, která odstartovala protiteroristickou operaci na záchranu rukojmích. Počet obětí není přesně znám stejně jako přesný průběh celé akce, ale uváděný počet obětí je 330 civilistů, z toho 186 dětí, 10 příslušníků protiteroristické jednotky a 31 teroristů, 800 lidí bylo zraněno. K teroristickému činu se přihlásili čečenští islamističtí separatisté pod vedením Šamila Basajeva. Na základě tohoto činu byly změněny některé zákony a byly posíleny pravomoci státní exekutivy. Mimo jiné opravňující speciální jednotky operovat a zasahovat proti teroristům na cizím území.²³

-7. 7. 2005 explodovaly čtyři nálože umístěné na různých místech v Londýně, během útoku zemřelo 56 osob a bylo 700 zraněných. K útoku se přihlásila Al-Káida. Na útoku se podíleli 4 sebevražední atentátníci.²⁴

3.3 Vybrané teroristické činy v České republice

I na území České republiky se uskutečnilo určité množství trestných činů se znaky terorismu, jako

například:

-výbuch amatérské bomby na pražském Staroměstském náměstí 2. 6. 1990.

-srpen 1990 - výbuch amatérské bomby na přeplněné pláži pražské hostivařské nádrže, který zranil několik lidí.

---

²² DVOŘÁČEK, M. Bomby v Madridu zabily na dvě stě lidí. In *iDnes* [online]. 11.3.2004 8 PM [cit. 2014-3-1]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/bomby-v-madridu-zabily-na-dve-ste-lidi-dwz-/zahranicni.aspx?c=A040311_083112_zahranicni_klu>.

²³ MILIC, C. Beslan school hostage crisis. In *msn news* [online]. 6.9.2004 6:55 PM [cit. 2014-20-2]. Dostupné z WWW: <<http://news.ca.msn.com/9-11-anniversary/worst-terrorist-attacks-in-history?page=3>>.

²⁴ *Return to an Address of the Honorable the House of Commons dated 11th May 2006 for the report of the official account of the bombings in London on 7th July 2005*. London, 2006, s. 12-38.

-dne 5. 12. 1992 byli ve svém domě, tehdejší předseda komunistické strany, Jiří Svoboda a jeho dcera pobodáni maskovaným pachatelem. Za pachatele byl označen Petr Wohlmuth, nicméně městský státní zástupce předložené důkazy neuznal a v srpnu 1993 stíhání zastavil. V roce 1999 byl Wohlmuth zproštěn obvinění v plné šíři.

-květen 1995 – byla spáchána vražda majitele zlínské firmy Romiko Miroslava Kovaříka, který zemřel při explozi svého auta.

-říjen 1994 – výbuch v plzeňské zahrádkářské kolonii si vyžádal jednu lidskou oběť a dvě těžká zranění.²⁵

-Bohumil Pour z Jablonce nad Nisou v době od ledna 1994 do března 1995 volal několikrát do redakcí ČTK a Blesku, přičemž hrozil, že na protest proti rozdělení federace položí na pražské Staroměstské náměstí a do sekretariátu ODS třaskaviny; do telefonu se představoval podle dávného sjednotitele Slovanů jako kapitán Sámo z České osvobozené republiky armády.

-říjen 1995 - pumový atentát na auto vedoucí mělnické benzinové stanice; žena vyvázla s těžkými zraněními.

-říjen 1996 - exploze granátu ve směnárně v Kaprově ulici v centru Prahy, při níž byli zraněni dva její řeční majitelé.

-listopad 1996 - výbuch vojenského granátu v ostravské nemocnici na Fifejdách, při níž zahynuly dvě ženy; granát pravděpodobně našla jedna z žen na ulici a přinesla ho do nemocnice.

-leden 1997 - exploze nálože tritolu před olomouckým soudem; sice nikdo nebyl zraněn, byl to však první pumový útok proti justiční budově.

-únor 1997 - dva výbuchy vojenských obranných granátů pod automobily olomouckých podnikatelů; o několik dní později zabil podobný granát místního občana, který tento vojenský materiál našel na ulici a přinesl domů.

---

²⁵ ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MVČR: Terorismus a jeho projevy v někdejším Československu a dnešní České republice* [online]. MVČR, © 2014. [cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/terorismus-a-jeho-projevy-v-nekdejsim-ceskoslovensku-a-dnesni-ceske-republice.aspx>>.

-duben 1997 - výbuch neznámé trhaviny u peruánského velvyslanectví v Praze; nikdo nebyl zraněn, den před výbuchem se na budově a protějších domech objevily nápisy namířené proti peruánské vládě a prezidentovi.

-květen 1997 - exploze nastražené výbušniny, která byla umístěna v odpadkovém koši před sportovním areálem na pražském Smíchově; výbuch způsobil těžké zranění devětačtyřicetileté ženě.

-květen 1997 - duševně nemocný muž spáchal za použití semtexu sebevraždu ve vestibulu sanatoria Priessnitz v Jeseníku; jeho tělo výbuch zcela rozmetl, přičemž zranil dalších 15 osob.²⁶

-dne 27. 4. 1998 byl v době ranní špičky odpálen NVS (nástražně výbušný systém) uložený v odpadkovém koši na stanici tramvaje na Frýdlantských mostech v Ostravě; dne 6. 9. 1998 byl NVS instalován v odpadkovém koši v Jilské ulici v Praze a odpálen v době, kdy se na tomto místě nacházelo velké množství lidí; pachatel těchto dvou uvedených závažných činů, Marian Monczka z Karviné, byl v roce 1999 dopaden a odsouzen k 15 letům vězení; ve zmíněných případech šlo o individuální terorismus, kdy cílem akcí bylo vydírání státních orgánů.

-v roce 1998 policie odhalila vyděrače, který vydíral potravinářské firmy pod pohrůžkou, že otráví jejich výrobky salmonelou.

-v únoru roku 1999 došlo k výbuchu před Muzeem Komenského v Přerově; na místě výbuchu byly nalezeny výstřižky z novin, odmítající expozici muzea s tématem zaměřeným na období totality na našem území; dne 25. 11. 1999 došlo opět v Přerově k výbuchu, který zdemoloval kancelář Konfederace politických vězňů; také zde byly na místě nalezeny letáky, které napadaly činnost této organizace.

-v březnu 1999 doručila pošta na adresu redakce MF DNES anonymní dopis, v němž pisatel, skrývající se za označením Výbor na ochranu České republiky, hrozil teroristickým útokem na protest proti začlenění ČR do NATO, provádění rozhlasového

---

²⁶ ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MVČR: Terorismus a jeho projevy v někdejším Československu a dnešní České republice* [online]. MVČR, © 2014. [cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/terorismus-a-jeho-projevy-v-nekdejsim-ceskoslovensku-a-dnesni-ceske-republice.aspx>>.

vysílání Rádía Svobodná Evropa na Blízký východ a proti přípravám ke vstupu země do EU.

-dne 10. 3. 1999 byla odpálena bomba v pražské nemocnici ve Vysočanech.²⁷

---

²⁷ ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MVČR: Terorismus a jeho projevy v někdejším Československu a dnešní České republice* [online]. MVČR, © 2014. [cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/terorismus-a-jeho-projevy-v-nekdejsim-ceskoslovensku-a-dnesni-ceske-republice.aspx>>.

4 POHLED NA ČESKOU REPUBLIKU JAKO TRANZITNÍ ZEMI

4.1 Historie terorismu na území ČR

Terorismus na území České republiky nemá tak hluboké kořeny v minulosti, jako terorismus ve světě. První případ terorismu v ČR (tehdy ještě Československu) se datuje v roce 1948. Díky své výhodné poloze bylo Československo místem vyhledávaným organizacemi, u kterých bylo důvodné podezření z napojení na terorismus. Dokonce se zde měli školit jejich agenti a během studené války fungovat i jako dodavatel zbraní. Místem dodání se staly například arabské státy bojující proti Izraeli nebo mnohé teroristické organizace. Další významnější událost se objevuje v roce 1957, kdy československá rozvědka spáchala pumový útok ve Francii. Důvodem pro tento čin byla rozšiřující se západoevropská integrace. Hlavní snaha tohoto útoku byla, aby podezření padlo na odpůrce tohoto sjednocování, tedy na německé neonacisty. Druhým pumovým atentátem, který je třeba zmínit, byl útok na sídlo rádia Svobodná Evropa, sídlící v tu dobu v Mnichově. Aktéry byli českoslovenští rezidenti.

Vzhledem k těmto událostem je tedy patrné, že v ČSSR musela existovat školicí střediska, která zajišťovala výcvik agentů. Jedním z těchto středisek měla být údajně Zastávka u Brna. Zde se měli školit občané Sýrie, Palestiny, Nikaraguy a Vietnamu. Vznik demokratického režimu na českém území v důsledku listopadových událostí roku 1989 a ukončení studené války znamenaly výrazný přínos pro zajištění bezpečnosti většiny zdejšího obyvatelstva.

Změna politických poměrů v roce 1989 ukončila vztahy, které se do té doby udržovaly např. s Palestinci. Ovšem zrovna oni znají Českou republiku velmi důvěrně, tudíž obava z případného teroristického útoku je na místě. Situace se vyostřila dne 12. března 1999, kdy se Česká republika stala členem Severoatlantické organizace NATO, a tím na sebe vzala odpovědnost vyplývající z účasti v této organizaci. Další zvýšená hrozba teroristického útoku přišla v době, kdy Česká republika stála po boku spojenců

ve válce v Iráku. Dále potom následkem vyslání českých protiteroristických jednotek do Afghánistánu (boj proti organizaci Al-Káida) a vstup do protiteroristické koalice.²⁸

Ačkoli je v České republice evidován určitý počet trestných činů se znaky terorismu, tak se v naší zemi doposud žádný teroristický útok neodehrál.

Možnost teroristického útoku proti ČR byla do nedávné doby nízká. Avšak zjištění, že se na našem území zdržovaly osoby, které byly přímo v teroristických skupinách, nebo alespoň v jejich přímé blízkosti, k pocitu bezpečí rozhodně nevedlo. Objevila se větší pravděpodobnost útoku na objekty, které nesouhlasí s organizacemi jako Hamas, Hizballáh či Al-Káida. V tomto případě se jedná o instituce (ambasády) nebo osoby, které jsou činné na území České republiky a pocházejí ze zemí USA, Velké Británie a Izraele.²⁹

4.2 Česká republika současnost

Mezi hlavní jednotlivé opatření České republiky v boji proti terorismu patří legislativní opatření, postihující jednání, které má znaky teroristických činů.

Zde je na místě zmínit událost ze dne 3. 5. 2011, kdy Policie ČR provedla zákrok proti osobám z Bulharska, Dagestánu a Moldávie které byly podezřelé z pomoci teroristům. Toho se měli dopustit tím, že od roku 2008 na blíže neuvedeném místě v Praze vyráběli falešné doklady pro teroristy ze severního Kavkazu. V objektu, kde prováděli trestnou činnost, se měla nacházet střelnice i modlitebna. V České republice měla skupina zajišťovat podporu teroristických akcí právě výrobou falešných dokladů, získávání peněz, zbraní a výbušnin a to další blíže nespecifikovanou trestnou činností.

---

²⁸ ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MVČR: Terorismus a jeho projevy v někdejší Československu a dnešní České republice* [online]. MVČR, © 2014.[cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/terorismus-a-jeho-projevy-v-nekdejsim-ceskoslovensku-a-dnesni-ceske-republike.aspx>>.

²⁹ ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MVČR: Terorismus a jeho projevy v někdejší Československu a dnešní České republice* [online]. MVČR, © 2014.[cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/terorismus-a-jeho-projevy-v-nekdejsim-ceskoslovensku-a-dnesni-ceske-republike.aspx>>.

Tehdejší policejní prezident Petr Lessy k tomu dodal, že je to opět ukázka skutečnosti, že Česká republika není pro teroristy cílovou zemí, ale spíš logistickou základnou.³⁰

Při domovních prohlídkách detektivové zajistili literaturu v arabském jazyce a v azbuce, písemnosti s vazbou na radikální hnutí, pravé i falešné doklady, razítka různých tuzemských i zahraničních státních institucí, přístroje potřebné k výrobě dokladů, počítače, padělané bankovky a větší množství drog.

Kromě toho se policisté dostali i do bytu jednatřicetiletého Čečence, u kterého našli značné množství zbraní a střeliva.

Dne 6. května 2011 bylo publikováno zcela nové riziko pro českou bezpečnost. A sice, že teroristé začínají kvůli penězům používat metody organizovaného zločinu, nebo využívají jeho obchodní sítě. Touto činností získávají nové kontakty, zbraně, výbušniny, padělané dokumenty a zkušené profesionály ze všech pro ně potřebných odvětví. Skupiny cizinců, kteří je v Česku vyráběli, prodávali a zisky posílali na Kavkaz.

Už v roce 2007 přitom BIS (Bezpečnostní informační služba) varovala před takovým vzájemně výhodným a účelovým spojením. Analytici tajné služby tvrdili, že by takové sblížení umožnilo militantním islámským radikálům zvýšit akceschopnost, intenzitu úderů i akční radius útoků.

Mluvčí BIS se k tomuto vyjádřil s tím, že z terénu dostávají často informace o pohybu podezřelých osob a vozidel. Všechna upozornění BIS prověřuje. Mluvčí dále sdělil, že takovou zprávu nemůže BIS ignorovat. Musí zjistit, zda je pravdivá, nebo zda jde o čirou fantazii.

Další specifikum cizinců zadržených v Čechách bylo, že s českým podsvětím spolupracovali a to tím, že využívali jeho metody a kontakty, ale přesto zůstávali uzavřenou skupinou.³¹

---

³⁰ ŠŤASTNÝ J., WERNER L. Policie rozbila teroristům výrobu dokladů, v ČR měli střelnici i modlitebnu. In *iDnes* [online] 3. 6. 2013. 1 PM [cit. 2014-3-1]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/policie-rozbila-teroristum-vyrobnu-dokladu-v-cr-meli-strelnici-i-modlitebnu-1sr-krimi.aspx?c=A110503_111951_krimi_mad>.

Mezi další kroky, které dělá Česká republika a stejně tak i ostatní státy EU v boji proti terorismu, patří různá preventivní opatření. Do této skupiny patří monitoring činnosti rizikových skupin a osob, analýza hrozeb se zaměřením na možná místa, s ohledem na stupeň ohrožení. Bezpečnostní výzkum je další důležitou činností, dále to je komunikace s veřejností a prevence radikalizace a rekrutování do teroristických skupin.³²

Při jednotlivých krocích, které koná na tomto poli Česká republika, je důležité pamatovat na to, že modus operandi teroristických skupin a teroristů se neustále dynamicky vyvíjí a na toto je potřeba reagovat. Při této činnosti je podstatná spolupráce jednotlivých bezpečnostních a informačních složek státu, zde je důležitá především výměna poznatků a informací.

Výměna informací mezi jednotlivými složkami by měla probíhat na jednotlivých zasedáních bezpečnostní rady státu.

Nejdůležitějším prvkem pro boj s terorismem jsou informace, je nezbytná jejich rychlá výměna na vnitrostátní i mezinárodní úrovni.³³

Na vnitrostátní úrovni činnost jednotlivých informačních služeb upravují zákony č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách ČR (součástí tohoto zákona je i Zvláštní ustanovení o Úřadu pro zahraniční styky a informace) a zákony č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě a č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství. Zákon o BIS a Vojenském zpravodajství upravuje používání specifických prostředků získávání informací a vedení evidencí obsahujících údaje o osobách Bezpečnostní informační službou a Vojenským zpravodajstvím. Činnost policie se řídí zákonem č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky.³⁴

---

³¹ ŠTASTNÝ J., WERNER L. Policie rozbila teroristům výrobu dokladů, v ČR měli střelnici i modlitebnu. In *iDnes* [online] 3. 6. 2013. 1 PM [cit. 2014-3-1]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/policie-rozbila-teroristum-vyrobnu-dokladu-v-cr-meli-strelnici-i-modlitebnu-1sr-krimi.aspx?c=A110503_111951_krimi_mad>.

³² PALÁČEK, M., MUSIL, J. *Základní dokumenty Evropské unie: (oblast policejní a justiční spolupráce)*. Český Těšín, 2005, s. 98.

³³ PALÁČEK, M., MUSIL, J. *Bezpečnostní budoucnost České republiky: otázky, výzvy, problémy : sborník statí ke konferenci "Česká bezpečnostní politika a její perspektivy"*. Praha, 2005, s. 15.

³⁴ ČESKO. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *VLÁDA: Bezpečnostní rada státu* [online]. VLÁDA.ČR, © 2014 [cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/brs/brs-uvod-3851/>>.

Dokumentem, kterým se upravuje a stanovuje výměna informací mezi jednotlivými službami České republiky, je usnesení č. 1060 ze dne 13. září 2006. Zřizuje se jím podvýbor v rámci bezpečnostní rady státu. Jedná se o trvalé těleso, s názvem Výbor pro zpravodajskou činnost. Členy Společné zpravodajské skupiny jsou zástupci Úřadu vlády, zpravodajských služeb České republiky, Ministerstva vnitra, Policie České republiky a Ministerstva zahraničních věcí. Zástupci dalších subjektů mohou být na jednání přizváni dle potřeby. Usnesení zavazuje ostatní zpravodajské služby (Úřad pro zahraniční styky a informace, Vojenské zpravodajství) k tomu, aby Bezpečnostní informační službě poskytovaly své informace a součinnost při jejich vyhodnocení. Bezpečnostní informační služba pak získané informace vyhodnocuje a informuje o výsledcích předsedu vlády.³⁵

Meziresortní spolupráce je důležitá především z důvodů rozdílných pravomocí jednotlivých bezpečnostních a informačních složek státu. Je důležité, aby se všechny zainteresované složky doplňovaly a spolupracovaly spolu. Stejně důležitá jako vnitrostátní spolupráce bezpečnostních složek je spolupráce a plnění závazků mezinárodní s ohledem na členství v EU, NATO, OBSE atd.³⁶

Jedno z rozhodnutí, které bylo uvedené v praxi, na návrh BRS, v rámci Policie ČR je vhodné zmínit zřízení Národního kontaktního bodu pro terorismus (NKBT). NKBT byl ustanoven na základě usnesení Výboru pro zpravodajskou činnost č. 18 ze dne 4. července 2008. NKBT je specializované a centrální komunikační, informační a analytické pracoviště Policie České republiky působící po linii boje proti terorismu a extremismu v rámci Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu.³⁷

---

³⁵ ČESKO. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *VLÁDA: Bezpečnostní rada státu* [online]. VLÁDA.ČR, © 2014.[cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/brs/brs-uvod-3851/>.

³⁶ ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MVČR: STRATEGIE České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013* [online]. MVČR, © 2014.[cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/soubor/3-nap-2013-material-pdf.aspx>.

³⁷ ČESKO. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *VLÁDA: Bezpečnostní rada státu* [online]. VLÁDA.ČR, © 2014.[cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/brs/brs-uvod-3851/>.

NKBT zahájil svoji činnost 30. března 2009 při Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky, v současnosti pracoviště NKBT pracuje v nepřetržitém režimu.³⁸

NKBT sbírá, vyhodnocuje, analyzuje a zpracovává informace, které jsou relevantní z pohledu Policie České republiky a vztahují se k problematice terorismu a radikalismu. Prostřednictvím těchto činností NKBT monitoruje a vyhodnocuje hrozby plynoucí z terorismu vůči zájmům České republiky. Spolupůsobí na poli předcházení, odhalování a vyšetřování teroristické trestné činnosti a spolupracuje přitom se všemi útvary Policie České republiky, jakožto i dalšími bezpečnostními orgány u nás i v zahraničí. Pro potřeby vedení policie zpracovává NKBT analytické podklady za svěřenou problematiku a je určeno jako národní kontaktní pracoviště pro problematiku terorismu např. pro Europol, Interpol, Eurojust atd.

Na způsobech meziresortní spolupráce, je vhodné se inspirovat v zahraničí.

Při pohledu na oprávnění bezpečnostních složek státu zařazených do boje proti terorismu je důležité vnímat a pamatovat na rozdílné postavení zpravodajské služby a Policie ČR. Policie ČR provádí vyšetřování na základě podezření, zachycení informací, že se teroristický čin plánuje nebo připravuje. Mezi další činnosti patří zákonná opatření při spáchání teroristického činu a vede následné vyšetřování.

Zpravodajské služby mají rozdílné postavení od Policie ČR a to především v tom ohledu, že jejich úkolem je působit preventivně. Aktivně se podílet na shromažďování informací a analyzovat potřebné informace. Zpravodajské služby, na rozdíl od Policie ČR, nedisponují výkonnými pravomocemi, což plně platí i v oblasti boje proti terorismu.³⁹

U nás byl v novodobé historii odsouzen z teroristického činu jen jeden člověk. Tím byl Zbyněk Průša, kterého uznal městský soud v Praze vinným v listopadu 2013. Tehdy nezaměstnaný, odeslal v roce 2012, v té době ministru financí, Miroslavu Kalouskovi (TOP 09) dva výhrušné emaily, v nichž, z důvodu nespokojenosti se svou

---

³⁸ ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *POLICIE: NBKT* [online]. MVČR, © 2014 [cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/narodni-kontaktni-bod-pro-terorismus.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>>.

³⁹ ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MVČR: STRATEGIE České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013* [online]. MVČR, © 2014.[cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/soubor/3-nap-2013-material-pdf.aspx>>.

životní situací, mimo jiné napsal, že se oblepí několika kilogramy silné výbušniny a pokusí se všechny zlikvidovat uprostřed důležitého zasedání vlády.

Odsouzený hrozbu nenaplnil. Trestní zákoník stanoví, že pro spáchání teroristického útoku stačí i samotné vyhrožování provedením útoku, v úmyslu narušit základní politickou strukturu České republiky a protiprávně přinutit vládu, aby něco konala.

Průšovi za skutek hrozilo až 15 let vězení. Soud se muži nakonec rozhodl uložit dvouletý podmíněný trest se čtyřletou zkušební dobou a zároveň dohled probačního úředníka. Žalobce se u soudu neúspěšně snažil prokázat, že Průša je obdivovatelem totalitních režimů a diktatur. Svědci z řad Průšových přátel nenápadného muže popsali jako mírumilovného člověka, kterého baví čtení a má rád přírodu a tramping.⁴⁰

---

⁴⁰ ČTK. *První český terorista odsouzen za útok proti Kalouskovi*. In *Tyden* [online]. 18. 1. 2014 10 AM [cit. 2014-15-3]. Dostupné z WWW: < http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/krimi/prvni-cesky-terorista-odsouzen-za-utok-proti-kalouskovi_295293.html#U66WDfl_s0E >.

5 CHARAKTERISTIKA PACHATELŮ A TERORISTICKÝCH ÚTOKŮ

5.1 Charakteristika pachatelů teroristických útoků

Pachatelé teroristických útoků se dělí podle psychologických až psychopatologických znaků. Dále je možné pachatele teroristických útoků charakterizovat například podle osobnostních znaků narcismu a autoritářství.

Podle psychologického vysvětlení dělíme pachatele terorismu podle dvou teorií:

První z nich je teorie metodologicky individualistická. Tato teorie předpokládá, že je možné objasnit všechny společenské skutky a lidské chování, když analyzujeme vlastnosti jednotlivců, kteří se na skutečích podíleli.

Druhá teorie vychází z předpokladu, že chování teroristy je v rovině psychologické nenormálnosti. Jeho původní příčinou je nějaká fyzická nebo duševní nemoc. Zde se předpokládá, že by onemocnění mohlo způsobovat změnu v chování vedoucí až k psychopatologii.⁴¹

Další ovlivňující faktory jsou faktory sociální, kulturní a demografické. Většina lidí vnímá pachatele teroristických činů jako nenormální, nemorální, duševně nemocné. K těmto úsudkům je vede především hledisko nepochopitelnosti jejich činů. A toto je pro veřejnost způsob jak se vyrovnat se skutky vyvolávající hrůzu, tím více v očích západních kultur, které jsou vzdálené od všech ozbrojených konfliktů a to jak geograficky tak kulturně. Pokud by osoby páchající tyto skutky byly skutečně duševně nemocné, nenormální, nebylo by možné je od myšlenky teroristický čin spáchat odradit. Pokud budeme vycházet z předpokladu, že tyto osoby nejsou duševně nemocné, může být možnost těmto skutkům zabránit preventivními kroky, pokud dokážeme identifikovat možné osoby pachatelů.⁴²

V první řadě je potřeba vnímat teroristy ve světle psychopatologie. Pokud nebudeme vnímat teroristy jako nenormální bytosti, můžeme vycházet ze třech

---

⁴¹ CORTE IBÁÑEZ, L. de la. *Logika terorismu*. Praha, 2009, s. 129-135.

⁴² ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Mysl teroristy* [online]. MVČR, © 2014.[cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: < <http://www.mvcr.cz/clanek/o-psychice-teroristy.aspx>>.

základních způsobů nastavení jejich mysli, která jim usnadní zabít a nebrat ohledy na nevinné.

Prvním předpokladem je, že žádná populace není nevinná a to z důvodů, že se sama podílí na činnosti, která má za oběti nevinné, nebo činnost prováděnou některým spřáteleným státem podporuje materiálně, lidsky, nebo názorově.

Druhým předpokladem je, že oběti samé mohou být nevinné, ale při boji jsou vždy vedlejší ztráty.

Třetím předpokladem je, že se osoba teroristy podílí na nátlakovém teroru, u kterého je důležitý počet obětí, čím více tím lépe. Zde teroristé vycházejí z předpokladu, že obyvatelé půjdou při hledání viníka tou nejjednodušší cestou a svalí vinu na politiky a budou jim klást za vinu to, že je nedokázali ochránit a zajistit jednu ze základních funkcí státu. Při této jejich teorii je co největší počet obětí úmysl a taktický krok.

Většina politických teroristů nemá za sebou kriminální minulost v daném státě, pokud jsou jeho občany. Dokážou vnímat důsledky svých činů, které omlouvají vírou, že jen násilím je možné dosáhnout vznešených cílů. Tyto základní vlastnosti, to že jsou ochotni se vydat na cestu, při které strádají a intenzivní náboženská, filosofická nebo politická víra v to, za co bojuje, pomáhá bojovat o to zarputileji a s větší prudkostí. Více také tyto osoby odolávají vyslýchání.

Typologie osobností teroristů, která je založena na psychologickém pohledu do osobnosti, se soustředí na rysy, typy a poruchy. Tato typologie může posloužit k profilování a identifikování osob podezřelých z terorismu.⁴³

Typologie dělí osoby teroristy na čtyři základní kategorie:

1) terorističtí vůdci- narcistické, arogantní a paranoidní osobnosti. Hlavní argumentací paranoidního lídra tvoří rasové a náboženské otázky. Narcistický má expanzivní universalistickou filosofii, která zahrnuje celý svět, je vždy přesvědčen, že stojí proti všem, stmelí oddanost členů skupiny, neboť ta je nutná, aby se dosáhlo

---

⁴³ ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Mysl teroristy* [online]. MVČR, © 2014.[cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: < <http://www.mvcr.cz/clanek/o-psychice-teroristy.aspx>>.

požadovaných cílů. U náboženských nebo kultovních vůdců je patrný narcistně-paranoidní typ osobnosti.

2) přesvědčené osoby- pro ně je charakteristický hraniční a antisociální typ osobnosti. Tyto osoby považují dlouhodobě oddaní členové za nespolehlivé v důsledku jejich proměnlivosti jejich interpersonálních vazeb. Nicméně jejich ochota značně riskovat, je může činit užitečnými a obětovatelnými. Odlíší se naprostým nedostatkem empatie a svědomí, které jim tak dovoluje zacházet s jinými lidmi jednoduše jako se zdroji jejich vlastního uspokojení. K teroristickým skupinám se připojují pro čiré vzrušení z možnosti dát průběh destrukci. Tato skupina se často stává atentáčníky, nebo samotnými útočníky, vlky samotáři. Do této skupiny je možné zařadit např. pachatele zločinu, jenž oťřásl britskou společností. Těmi jsou osmadvacetiletý Michael Adebolajo a o šest let mladší Michael Adebowale. Oba muži jsou nigérijského původu a hlásí se k radikálnímu islámu. Brutální vraždu za bílého dne interpretovali jako odplatu za akce britských vojáků v muslimských zemích. Vraždu spáchali na začátku května roku 2013 za bílého dne na jihovýchodě Londýna, útok směřoval proti vojákově, který se vracel z kasáren. Nejprve jej srazili autem a následně v útoku pokračovali sečnými zbraněmi. Při útoku vyzývali kolemjdoucí, aby je natáčeli na mobilní telefony.⁴⁴

Zajímavé na tomto případě je skutečnost, že Michael Adebolajo, byl v roce 2007 zachycen v Londýně na demonstraci proti působení armády VB v Afghánistánu. Na tomto je možné charakterizovat cestu radikalizace jednotlivce. Radikalizace je možná u fundamentálně, politicky i nábožensky motivovaných jedinců.

3) dobří vojáci- jsou třetí skupinou teroristické organizace, pro ně je typická vyhybavá nebo závislá osobnost. Organizace jim přináší úlevu od mravních dvojznačností vnějšího světa.

Příslušnost k takovým skupinám jim může zpočátku dávat utěšitelnost jistoty a dovolovat jim také, aby vnitřně získávali jakýsi sociální kapitál.

---

⁴⁴ POLOCHOVÁ, I. Nigérijci, kteří v Londýně rozsekali britského vojáka, stanuli před soudem. In *iDnes* [online]. 18. 11. 2013 8 PM [cit. 2014-15-1]. Dostupné z WWW: < http://zpravy.idnes.cz/v-britanii-zacal-soud-s-vrahy-britskeho-vojaka-rigbyho-pli-/zahranicni.aspx?c=A131118_185547_zahranicni >.

Obdiv od příslušníků jejich skupiny může působit jako forma sebeterapie. Teprve později si uvědomí, že ty přitažlivé stránky organizace jsou převáženy její odvrácenou, násilnou podobou.⁴⁵

Členové teroristických skupin, kteří mají závislou osobnost, mohou opravdu být dobrými, oddanými vojáky. Lpí na tom, aby jim druzí poskytovali vedení a směr; charismatický vůdce je proto přesným objektem této touhy.

4) osoby vyhledávající pozornost (schizoidně-schizotypální), takoví jedinci mají histriónskou a schizoidně-schizotypální osobnost. Histriónská osobnost se vyznačuje přehnaným projevem emocionality, hledáním pozornosti, vyžadováním vzrušujících podnětů, okázalou teatrálností v řeči a chování, z dojmů vycházejícím impulsivním kognitivním stylem, přeháněním, aby udržela převážně ovšem povrchní vztahy, a vyžadováním obdivu, pozornosti a opečovávání. Riziko u těchto osob je, že se budou snažit svým činem zastínit organizaci.

Schizoidní osobnost je charakterizována vzdalováním se od sociálních kontaktů a omezeným rozsahem emocionálního vyjadřování. Takové osobnosti nepotřebují druhé lidi a jsou naprosto šťastné, když jsou ponechány samy sobě. Schizotypální osobnost zahrnuje závažnější narušení myšlení a bizarnější chování. Má se za to, že tyto dvě poruchy osobnosti tvoří body na kontinuu, jehož krajní bod je schizofrenie, což již je duševní onemocnění. Schizoidní a schizotypální poruchy osobnosti mohou, zvláště pod vlivem stresu, epizodicky upadat do nevypočitatelných nebo psychotických stavů.

Ve skupinách jsou považováni za podiviny soustředěné hlavně na sebe, ale mohou se projevit až zuřivým zaujetím. Pod dlouhotrvajícím intenzivním stresem však mohou mít tendenci k dekompenzaci a přeludům, a pak se stávají obětovatelnými ručiteli skupiny.

Z podaného přehledu je zřejmé, že pro orgány činné v trestním řízení je kvalifikovaný vhled do mysli pachatele a teroristy velice potřebnou znalostí, právě tak,

---

⁴⁵ ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Mysl teroristy* [online]. MVČR, © 2014.[cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: < <http://www.mvcr.cz/clanek/o-psychice-teroristy.aspx>>.

jako je pro ně důležitou dovedností, na poznacích postavené, zvládání praktické psychologie.⁴⁶

5.2 Charakteristika místa

Hledisko předpokládaného výběru cíle teroristického útoku je důležité pro vytvoření krizového plánu a do zakomponování místa vyšší zajímavosti do krizových plánů.

Základní rozdělení cílů je z hlediska:

státní významnosti-symboliky- jedná se o místa či osoby symbolizující základní funkce státu. Pro ČR sem můžeme zařadit Pražský hrad, budovy Senátu a Parlamentu, Nejvyššího soudu. Osobu prezidenta, premiéra nebo předsedy senátu.

politické významnosti- zde jsou zařazeny jednotlivé ambasády a residence. Dále pak zahraniční návštěvy prezidentů a premiérů, případně konání významných fór a zasedání.

ekonomické významnosti- zde je potřeba zařadit bankovní systém.

dopravní významnosti- do této kategorie spadají letiště, městská hromadná doprava, železniční doprava, železniční koridory, dopravně významné stavby (např. v ČR Nuselský most), tunely

významnosti z pohledu ohrožení dodávek základních společenských a lidských potřeb- zásobárny a rozvody pitné vody, pekárny, mlýny, sila

významnosti z pohledu vysokého výskytu obyvatelstva- místa kde je vysoká koncentrace osob (nemocnice, obchodní centra, divadla, místa sportovních akcí nebo utkání, atd.).⁴⁷

---

⁴⁶ ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Mysl teroristy* [online]. MVČR, © 2014.[cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: < <http://www.mvcr.cz/clanek/o-psychice-teroristy.aspx>>.

5.3 Charakteristika způsobu provedení

Mezi nejrozšířenější způsob provedení patří nastražení výbušného systému. Při tomto způsobu útoku dochází k největším škodám na životě, zdraví, majetku a na psychice obyvatelstva. Do této skupiny patří v zahraničí zřejmě nejznámější teroristický čin spáchaný pomocí NVS a to sice teroristický útok v Madridu.

Útoky se odehrály ráno 11. března 2004. Bylo při nich zabito 191 lidí a dalších 1900 bylo zraněno. Při útocích bylo použito 13 časovaných bomb, které byly ukryty ve sportovních taškách a byly umístěny ve vlacích směřujících do centra Madridu v ranní dopravní špičce.

Jako výbušnina byl použit dynamit a jako iniciátory odpálení byly použity mobilní telefony. Tři bomby selhaly.

Z teroristického činu bylo v roce 2007 souzeno 29 osob z islamistického hnutí. Odsouzeno bylo 21 lidí.⁴⁸

Druhým nejčastějším způsobem je použití střelné zbraně. Při tomto způsobu útoku si pachatelé stejně jako při útoku NVS vybírají objekty s velkou koncentrací osob. Při plánování mohou kalkulovat i s možnými únikovými trasami svých obětí a při plánování mohou zařadit i čin, který slouží k odvedení pozornosti složek IZS. Do této skupiny spadá čin, provedený Andersem Behring Breivikem.

Anders Behring Breivik se identifikoval s extrémně pravicovými postoji. 90 minut před útokem rozeslal manifest na asi 1000 emailových adres. Tento manifest měl 1518 stran. Mezi emailové adresy spadalo i 10 adres soukromých uživatelů z ČR. Manifest kritizuje politiky a členství v EU. Politiky obviňuje z toho, že využívají muslimy ke zničení evropských tradic. Dále v manifestu uvádí, že byl v roce několik dní v Praze, z důvodu nákupu zbraní. Praha ho překvapila jako bezpečná a s nákupem, neuspěl.

---

⁴⁷ ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MVČR: STRATEGIE České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013* [online]. MVČR, © 2014. [cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/soubor/3-nap-2013-material-pdf.aspx>>.

⁴⁸ DVOŘÁČEK, M. Bomby v Madridu zabily na dvě stě lidí. In *iDnes* [online]. 11. 3. 2004 8 PM [cit. 2014-3-1]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/bomby-v-madridu-zabily-na-dve-ste-lidi-dwz-/zahranicni.aspx?c=A040311_083112_zahranicni_klu>.

V manifestu mezi možnými spojenci zmiňuje i český Národní odpor nebo zaniklou Národní stranu. Několikrát cituje Václava Klause.

Breivik se charakterizoval jako konzervativce a křesťan, byl členem zednářské lóže, která se od jeho činů distancovala.⁴⁹

Útok proběhl v Norsku dne 22. Července 2011 odpoledne. Skládal se z bombové exploze ve vládní čtvrti v Oslu. Zde bylo zabito 8 lidí. Několik hodin poté začal Anders Behring Breivik střílet na letním táboře Svazu dělnické mládeže na ostrově Utoya. Útočil převlečený za policistu a zastřelil 69 mladých lidí. Za čin byl odsouzen na 21 let vězení s možností prodloužení.⁵⁰

Z oblasti chemického útoku je nejznámější útok náboženské skupiny Óm šinrikjó, která teroristický útok sarinem provedla v roce 1994. Hlavní vlnu útoků ale sekta naplánovala na období března až května 1995. Dva dny po útoku na tokijské metro v březnu 1995 japonská policie provedla zátah na budovy sekty, další útok ale přišel 19. dubna, kdy jokoamské nádraží zamořil fosgen. Dne 5. května se pak podařilo v tokijském metru zajistit dvě tašky, jejichž obsah mohl způsobit smrt až desetitisíců lidí.⁵¹

---

⁴⁹ STOELLEN, H. Oslo bomb suspect bought 6 tonnes fertiliser: supplier. In *Reuters* [online]. 23. 7. 2011 7 AM [cit. 2014-24-1]. Dostupné z WWW: <<http://www.reuters.com/article/2011/07/23/us-norway-blast-fertiliser-idUSTRE76M16820110723>>.

⁵⁰ STOELLEN, H. Oslo bomb suspect bought 6 tonnes fertiliser: supplier. In *Reuters* [online]. 23. 7. 2011 7 AM [cit. 2014-24-1]. Dostupné z WWW: <<http://www.reuters.com/article/2011/07/23/us-norway-blast-fertiliser-idUSTRE76M16820110723>>.

⁵¹ ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. MVČR: *STRATEGIE České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013* [online]. MVČR, © 2014.[cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/soubor/3-nap-2013-material-pdf.aspx>>.

6 OBRANNÉ MECHANISMY ČESKÉ REPUBLIKY

Výčet priorit v oblasti ochrany obyvatelstva a řešení následků teroristického útoku. Zde je zařazena prevence a odstraňování následků. Klíčovou úlohu v odstraňování následků má IZS (Integrovaný záchranný systém). Dalším důležitým faktorem spadajícím do úlohy IZS je koordinace postupu a přesný přenos informací mezi jednotlivými složkami IZS. Tento úkol spadá především do díkce jednotlivých tísňových linek a jejich operátorů. Integrovaný záchranný systém je postup složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Základním právním předpisem je zákon 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému.

Krizové plány stanovují doporučení, postupy, zásady a opatření pro jejich řešení, zpracovávají je kraje podle zákona 240/2000 Sb.

Podle nařízení vlády č. 431/2010Sb. Jsou součástí krizových plánů jednotlivé ústřední správní úřady.

Hlavní dokument zabývající se ochranou obyvatelstva ČR je Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020. Konkrétní úkoly jsou rozpracovány v dokumentu Harmonogram realizace opatření ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020. Dokument zabývající se systémovou přípravou je Koncepce krizové připravenosti zdravotnictví České republiky.

Tyto jednotlivé dokumenty upravují další činnost IZS v případě teroristického činu ale i v případě přírodní katastrofy, nebo průmyslové havárie. Další oblastí, na kterou je potřeba brát zřetel je prevence a připravenost na případné teroristické útoky za použití chemických, biologických nebo radioaktivních látek a jaderných materiálů a výbušnin.⁵²

Při obraně státu před terorismem je souborem opatření, jejichž účelem je prevence, potlačení a odstraňování následků teroristických akcí. Je potřeba mezinárodní

---

⁵² ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MVČR: STRATEGIE České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013* [online]. MVČR, © 2014.[cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/soubor/3-nap-2013-material-pdf.aspx>>.

spolupráce a při důrazu na vnitrostátní obranu je potřeba se soustředit na meziresortní spolupráci.⁵³

Nakolik se veřejnost může bojem proti terorismu cítit „unavena“, toto úsilí není samoúčelné. Terorismus se stal trvalou a všudypřítomnou hrozbou pro celý svět. Tato situace v dohledné době neskončí a nelze očekávat, že by tato hrozba v dohledné době „odezněla“ nebo že by se omezila. Naopak události posledních let a i současnosti svědčí o opaku. Proto nelze s potřebnými opatřeními otálet a argumentovat tím, že České republice ničivý útok vyhne.⁵⁴

Česká republika je státem, v němž nedochází k otevřeným projevům domácího či mezinárodního terorismu. Riziko politicky motivovaného útoku proti území České republiky nebo jejím zájmům v zahraničí ze strany mezinárodních teroristických skupin, jednotlivců by však mohlo úzce souviset se zahraničně-politickou orientací státu.

Připravenost České republiky na teroristický útok na území státu i mimo něj musí odpovídat geopolitické poloze státu a úrovni jeho zapojení do celosvětového protiteroristického úsilí.

Základním kamenem veškerého plánování a příprav opatření v boji proti terorismu a zajišťování vnitřní bezpečnosti ČR vůbec je ochrana obyvatel, demokratických principů a státního zřízení. Dále musí být kladen důraz na ochranu kritické infrastruktury a dalších potenciálních významných cílů teroristických útoků.

Obyvatelstvo musí být před terorismem chráněno, nelze ho však považovat pouze za pasivní prvek celého bezpečnostního systému. Informování veřejnosti je jednou z důležitých činností, které jsou potřeba jak z pohledu osvěty tak případné prevence a informování podezřelého chování.

Dalším důležitým krokem je inspirace a v zahraničí a převzetí dobrých myšlenek a aplikovat je na mentalitu Čechů a zavádět je do praxe. Zároveň je třeba, aby místní subjekty postupovaly koordinovaně a nedocházelo k duplicitě činností.

---

⁵³ BRZYBOHATÝ, M. *Terorismus: (právní náhled)*. Praha, 1999, s. 52.

⁵⁴ KARABEC, Z., MUSIL, J. *Účinnost právních prostředků proti organizovanému zločinu: (oblast policejní a justiční spolupráce)*. Praha, 1999, s. 64.

Policie České republiky 1. července spustila Systém psychologické pomoci obětem trestné činnosti a dalších mimořádných událostí. Do této problematiky spadá i pomoc obětem terorismu.⁵⁵

Tato pomoc zahrnuje:

- poskytnutí krizové intervence oběti vyškolenými krizovými interventy
- nepřetržitou telefonickou podporu zajišťovanou skupinou krizové intervence
- zprostředkování kontaktu mezi obětí a externí organizací poskytující následnou psychologickou, psychosociální a sociálně-právní pomoc.

Ministerstvo vnitra a další subjekty působící v oblasti bezpečnosti informují vybrané polostátní či soukromé subjekty, na možná bezpečnostní rizika.

Mezi další oblasti a instituce, které jsou uvedeny ve Strategii České republiky pro boj proti a zabývají se sběrem a analýzou dat patří.

-Geografický informační systém (GIS) je na informačních technologiích založený systém pro získávání, ukládání, analýzu a vizualizaci dat. Tato data jsou v prostorovém vztahu k povrchu Země. Geodata, se kterými GIS pracuje, jsou definována svou geometrií, topologií, atributy a dynamikou.

-Dalším sektorem, na který je potřeba klást důraz, je kybernetická bezpečnost. Tato oblast je podrobně rozpracována ve „Strategii pro oblast kybernetické bezpečnosti ČR 2011 – 2015“ a jejím Akčním plánu. Tyto dokumenty jsou v gesci Národního bezpečnostního úřadu, který v této oblasti připravuje také návrh zákona o kybernetické bezpečnosti.

-Tématu dopravy se věnuje prioritně dokument Dopravní politika ČR pro období 2014 – 2020 s výhledem do roku 2050. Tento dokument se v současné době dokončuje. Pátevní dopravní tepny jsou zahrnuty mezi prvky kritické infrastruktury. Jejich ochraně je proto věnována zvýšená pozornost. Výčet prvků kritické infrastruktury v ČR je přílohou usnesení vlády č. 934. Národní bezpečnostní program ochrany civilního

---

⁵⁵ ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MVČR: STRATEGIE České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013* [online]. MVČR, © 2014.[cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/soubor/3-nap-2013-material-pdf.aspx>>.

letectví České republiky před protiprávními činy. Současně s tím byly novelizovány a publikovány dokumenty Národní program řízení kvality bezpečnostních opatření k ochraně civilního letectví České republiky před protiprávními činy a Národní program bezpečnostního výcviku v civilním letectví České republiky.⁵⁶

Novela zákona o civilním letectví nabyla účinnosti 1. července 2006. Související prováděcí vyhláška č. 410/2006 Sb. nabyla účinnosti 14. srpna 2007.

S odkazem na propojenost dopravních systémů byla ochrana před teroristickými útoky rozšířena na příměstskou železniční dopravu s tím, že v budoucnosti je třeba věnovat pozornost rovněž opatřením ke zvýšení bezpečnosti a posílení boje proti terorismu v oblasti provozování tzv. rychlovlaků, jako dalšího možného cíle teroristických útoků.

Mezi preventivní opatření státu na úseku dopravy jsou ve Strategii České republiky pro boj proti terorismu zařazeny například:

-Dopravní informační systém DOK by se měl v budoucnu stát nedílnou součástí moderních telematických systémů (ITS – Intelligent Transport Systems and Services), tj. propojení se systémy dopravní telematiky a zpřístupnění pro použití dalších moderních telekomunikačních prostředků, propojení s dalšími podobnými systémy v zemích EU a sousedních států s ČR.

-Opatření a důsledná kontrola (a postihy) dodržování závazných pravidel stanovených v mezinárodních dohodách ADR37 a RID38, které dostatečným způsobem upravují přepravu nebezpečných látek po silničních komunikacích, resp. nebezpečných věcí po železnici.

-Dopravní telematiku-navigační systémy, systémy řízení dopravy, systémy poskytování aktuálních informací uživatelům veřejné dopravy i dopravcům a

---

⁵⁶ ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MVČR: STRATEGIE České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013* [online]. MVČR, © 2014.[cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/soubor/3-nap-2013-material-pdf.aspx>>.

účastníkům provozu atd. Pro zjištění polohy přístroje nebo vozidla se používají například technologie GPS.⁵⁷

6.1 Preventivní obranné mechanismy

Každý teroristický čin počítá s momentem překvapení. Základním prostředkem, kterým lze hrozbě čelit nebo snížit jeho následky je plán, jenž stanoví kroky minimalizující možnosti spáchání teroristického činu souborem opatření, jako jsou stavební úpravy, zvýšení neprostupnosti budov, nákup nové pozorovací a vyhodnocovací techniky a podobně. Další prvek, který musí být obsažen v plánu je následující činnost po uskutečnění teroristického činu.

Plán musí určit odpovědné osoby a stanovit harmonogram a pořadí činností. Další skupinou opatření jsou činnosti, které mají za úkol uvést místo do provozuschopného, následně původního stavu a odstranění negativních následků.

V oblasti terorismu je klíčová prevence. Tento aspekt spadá do kompetence zpravodajských služeb a dalších bezpečnostních složek. Základní předpoklad úspěšného boje proti terorismu je schopnost zpravodajských služeb včas získávat informace o teroristických organizacích, jejich financování, činnosti či připravovaných útocích. V podmínkách ČR bude v blízké budoucnosti i nadále pravděpodobnější vznik teroristických hrozeb majících původ v zahraničí. Proto je nezbytná včasná detekce těchto hrozeb a jejich aktivní vyhledávání ještě před perimetrem ČR/EU. Teroristické hrozby bude i nadále důležité doplňovat o prvek mezinárodní spolupráce. Z hlediska zajišťování a vyhodnocování informací je role zpravodajských služeb stěžejní, jejich současné možnosti je nutné posunout na úroveň srovnatelnou s jejich zahraničními partnery.

Spolupráce jednotlivých aktérů a koordinace činností je základem efektivního boje proti terorismu.

---

⁵⁷ ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MVČR: STRATEGIE České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013* [online]. MVČR, © 2014.[cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/soubor/3-nap-2013-material-pdf.aspx>>.

Mezi preventivní kroky v oblasti státu je důležité a zároveň velmi obtížné stanovit indikátory radikalizace. Z tohoto důvodu je vhodné v rámci ČR zadávat například vědeckovýzkumné projekty zaměřené na výzkum efektu jednotlivých opatření působících na integraci přistěhovaleckých skupin ze zemí s výrazně odlišnou kulturou nebo vztahu k víře a víře jako celku. Při aplikaci protiradikalizačních prostředků je vhodné se zaměřit na možnosti radikalizace dle místa koncentrace případných zájmových osob (např. mešity, školy, vězení, zájmové spolky a skupiny,...).⁵⁸

Mezi další oblast, kterou je nutné sledovat je internet. Zde je potřeba klást důraz na džihádistská fóra a aktivity na nejrůznějších sociálních sítích.

Je třeba důrazně varovat před rizikem generalizace. Při nelegální činnosti jednotlivců, je potřeba informovat veřejnost o tom, že za činností nestojí celá komunita. Tento postoj veřejnosti by mohl vést zpětně k ještě větší radikalizaci osob v dané komunitě, protože se budou potýkat s okolnostmi vyčlenění ze společnosti kvůli vzhledu nebo módním doplňkům.

Všechny kroky v oblasti prevence případné radikalizace členů přistěhovaleckých komunit, či osob jiné kultury a víry a jejich příklonu k terorismu, je třeba činit v souladu s kroky proti „domácímu“ extremismu, rasismu a xenofobii. Jedním z možných kroků jsou vzdělávací a osvětové aktivity pro nejširší veřejnost. Této problematice se aktuálně věnují i aktivity, související s plněním vládní „Koncepce boje proti extremismu“, která je každoročně aktualizována a vyhodnocována. Je nezbytné konstatovat, že na území České republiky nebyla doposud zaznamenána ani prokázána spojitost mezi „domácím“ extremismem a radikalizací přistěhovaleckých komunit.⁵⁹

---

⁵⁸ BRZYBOHATÝ, M. *Terorismus: (právní náhled)*. Praha, 1999, s. 60-78.

⁵⁹ ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MVČR: STRATEGIE České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013* [online]. MVČR, © 2014.[cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/soubor/3-nap-2013-material-pdf.aspx>>.

7 SOUČASNÁ RIZIKA PRO ČESKOU REPUBLIKU

Mezi současná rizika ohrožující ČR je potřeba zahrnout nejen stav na našem území a pohled na možnou radikalizaci osob či vznik radikálních skupin na našem území. Je potřeba se zaměřit i na zhoršující si bezpečnostní situaci mimo naše území i kontinent a vyhodnocovat rizika, která se tímto zvyšují i pro naši republiku. Při pohledu na situaci vnitrostátní je nutné se soustředit na možnost radikalizace obyvatel po přijetí některých zákonů, umírňování vzniku xenofobních nálad po medializaci některých konfliktů nebo zákroků Policie ČR. Při pohledu na situaci mezinárodně-globální je potřeba se soustředit, vyhodnocovat a dávat si do souvislostí jak kroky a zhoršování bezpečnostní situace, případně eskalace zdánlivě vzdálených a lokálních konfliktů, může zvýšit riziko pro EU či případně ČR.

7.1 Rizika plynoucí ze současné globální situace

Do těchto rizik je možné zařadit rizika spojená s trvajících, nově vznikajícími či ukončenými ozbrojenými konflikty mimo naše území, v jejichž důsledku dochází nárůstu příznivců radikálních hnutí a to jak z oblasti duchovní, národnostní, politické a extremistické. Do těchto konfliktů je možné zařadit země blízkovýchodní (Afghánistán, Irák, Libye, Egypt, Sýrie atd.), africké (Nigérie, Keňa, Somálsko, Mali atd.) a nově i východní oblast Ukrajiny. Při pohledu na tyto konflikty a rizika plynoucí z nich pro EU a ČR je potřeba zohlednit mnoho faktorů. Mezi vybrané patří politické postoje, které prezentují naši představitelé na venek a ve vztahu k danému území. To zda na daném území působí naše armáda v některých z operací ve spolupráci s NATO, to zda má naše země, popřípadě země EU vízový styk s danými zeměmi a na jaké úrovni je prověřování osob žádajících o víza, jakým způsobem pracují tamní tajné služby, nebo bezpečnostní složky.⁶⁰

Dalším faktorem je zda máme s danou zemí přímý letecký spoj. Důležitým hodnotícím faktorem je zejména vnitropolitická situace daného regionu a zdroj informací, na který se musí naše země spolehnout. To, zda máme na daném území ZÚ,

---

⁶⁰ SVOBODA, P., MUSIL, J. *Právo vnějších vztahů Evropské unie: (oblast policejní a justiční spolupráce)*, Praha, 1999, s. 126.

může pomoci v rychlejší orientaci v problematice, v rychlosti získání a přesnosti informací z regionu. Jak již bylo zmíněno výše, situace v daném regionu je závislá na tom, v jaké míře má autonomní vládu pod kontrolou bezpečnostní složky.⁶¹

Dalším faktorem je to, do jaké míry mají daný region bezpečnostní složky pod kontrolou. Jaká je prostupnost hranic problematických území, jak silná je případná teroristická skupina působící v lokalitě, která je předmětem našeho zájmu.

Ve většině, shora jmenovaných oblastí, je bezpečnostní situace kritická. Na jejich území působí teroristické skupiny, vládní bezpečnostní síly mají pod kontrolou hlavní města a důležité body infrastruktury, jako jsou například rafinerie. Zároveň však nedokáží tato místa nebo objekty ubránit před případnými útoky teroristických skupin. Prostupnost hranic je velká a hranice těchto států fakticky nejsou pod kontrolou.

V současnosti se tyto hrozby rozvíjí na třech kontinentech. Na blízkém východě do toho spadají především tyto země a na jejich území operující teroristické skupiny. V Africe jsou to státy Nigérie, Keňa, Somálsko, Malí, atd. A nejbližší nám je to rozrůstající se konflikt na území Ukrajiny.

-Afghánistán a působení teroristické skupiny Al-Káida,

-Irák zde mezi sebou teroristickými útoky bojují šíité a sunnité a v poslední době je na vzestupu teroristická organizace ISIL

-Sýrie zde v rámci občanské války působí ISIL

-Libye, kde působí různé ozbrojené skupiny zastupující zájmy jednotlivých kmenů, kterých je přibližně padesát a zastupují bývalé kmeny před sjednocením země do francouzské kolonie.

Situace v Libyi- v současné době, od svržení Muammara Kaddáfího, dosud nebyla v zemi žádná politická strana schopna převzít kontrolu nad zemí a velmi problematická je i kontrola hlavního měst Tripolisu. Na území působí ozbrojené skupiny, které nemá vláda země pod kontrolou. O tomto faktu svědčí poslední událost z hlavního města Tripolisu.

---

⁶¹ CORTE IBÁÑEZ, L. de la. *Logika terorismu*. Praha, 2009, s. 98

K té došlo v květnu 2014. Milice pod vedením generála Chalífy Haftara zaútočily na libyjský parlament, předseda parlamentu Núrí abú Sahmajn požádal skupinu islamistických milicí, aby zmobilizovala své lidi proti Haftarovi.⁶²

Haftarovy milice zákonodárné shromáždění rozpustily a ustavily vlastní šedesátičlenný sbor. Ten měl převzít pravomoci parlamentu. Vláda měla působit v nouzovém režimu.

Haftar svůj krok hájil tím, že chce od moci odstavit islamisty a nastolit v zemi pořádek.

V Tripolisu potom propukly boje mezi příslušníky jednotlivých skupin. Haftarovi lidé se následně z města stáhli.

Úřady se snaží vytvořit dojem, že je v zemi znovu klid.

Islamistické politické kruhy, však požádaly skupinu, která si říká Libyjský centrální štít, aby zmobilizovala své lidi k obraně proti Haftarovi. Tato skupina má své sídlo v libyjské Misurátě. Přidat se na vládní stranu chce také extremistická skupina Lvi monoteismu, která se hlásí k Al-Káidě.⁶³

V Libyi má naše země ZÚ a se zemí má vízový styk. Ze země se u nás a v jiných státech EU léčí bývalý povstalec, kteří bojovali proti režimu Kadáfího. V zemi má ZÚ i Malta, ta připravuje přijetí zákona, na základě tohoto zákona chce prodávat své státní občanství za 650 000 EUR. Vládní návrh schválil maltský parlament. Obdržením maltského občanství by osoba získala zároveň členství EU. Toto zahrnuje právo pobytu a zaměstnání kdekoliv z 28 členských zemí, neomezené cestování po Schengenském prostoru a až na 90 dní po USA bez potřeby víza. Počet žadatelů se odhaduje na 200 až 300 ročně.

---

⁶² IDNES.CZ, ČTK. Je to pokus o puč, říká libyjská vláda o obsazení parlamentu milicemi. In *iDnes* [online]. 19. 5. 2014. 8 AM [cit. 2014-20-5]. Dostupné z WWW: < http://zpravy.idnes.cz/obsazeni-parlamentu-milicemi-je-pokus-o-puc-rika-libyjska-vlada-pse-zahranicni.aspx?c=A140519_074104_zahranicni_vez>.

⁶³ IDNES.CZ, ČTK. Je to pokus o puč, říká libyjská vláda o obsazení parlamentu milicemi. In *iDnes* [online]. 19. 5. 2014. 8 AM [cit. 2014-20-5]. Dostupné z WWW: < http://zpravy.idnes.cz/obsazeni-parlamentu-milicemi-je-pokus-o-puc-rika-libyjska-vlada-pse-zahranicni.aspx?c=A140519_074104_zahranicni_vez>.

Malta je spolu s Řeckem nejčastější cíl neevropských migrantů.⁶⁴

V této souvislosti se hovoří o nastavení vízové politiky jednotlivých států.

Situace v Afghánistánu- Spojenci, spolu s USA za spolupráce s afghánskou opozicí, svrhli po teroristických útocích 11. Zář 2001, do té doby vládnoucí, Tálibán.

Na konci roku 2001 došlo v Bonu k dohodě o novém uspořádání země. V prosinci byl jmenován Hamíd Karzái předsedou prozatímní vlády.

Od následujícího roku byl jmenován prezidentem, kterým byl až do letošního roku 2014. Jeho moc v zemi je však diskutabilní.⁶⁵

Postupem času získával Tálibán zpět některá území a legitimní vláda drží pod kontrolou pouze oblast hlavního města a některá další místa mají pod kontrolou vojenští velitelé.

V Afghánistánu, po volbách v 2014, předběžné výsledky by měly být oznámeny 2. července 2014, je situace nejasná. Konečné výsledky budou až do 22. července 2014. Karzáiho vztahy se Západem jsou poslední dobou problematické, zvláště po jeho neochotě podepsat americko-afghánskou bezpečnostní dohodu.

Ta má určovat podmínky vojenské přítomnosti amerických vojsk na afghánském území od roku 2015. Abdulláh i Ghaní, což jsou favorité voleb, slíbili, že jí podepíší, ale zatím je situace nejasná.⁶⁶

Bez amerických a spojeneckých vojsk by afghánská armáda nedokázala kontrolovat území státu. V konečném důsledku by to mohlo vést k znovunastolení vlády Tálibánu. V případě, že by k tomu došlo, by se Afghánistán mohl stát opět

---

⁶⁴ EURAKTIV. Evropa dnes. *Euraktiv.cz* [online]. © 2004-2014 [cit. 2014-3-1]. Dostupné z WWW: <<http://www.euractiv.cz/evropa-dnes0/clanek/malta-zacne-prodavav-statni-a-tedy-i-unijni-obcanstvi-011286>>.

⁶⁵ ECOI. NET. Afghanistan. *ecoi.net*. [online]. [cit. 2014-20-6]. Dostupné z WWW: <<https://www.ecoi.net/news/188769::afghanistan/101.general-security-situation-in-afghanistan-and-events-in-kabul.htm>>.

⁶⁶ ČTK. Při volbách v Afghánistánu zemřelo skoro 50 lidí. In *Aktualne* [online]. 14. 6. 2014. 7 PM [cit. 2014-20-6]. Dostupné z WWW: <<http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/volby-v-afghanistanu-skoncily-taliban-hlasovani-nenarusil/r~0f8e25aaf3de11e3b78f0025900fea04/>>>.

nekontrolovatelnou a hlavní výcvikovou základnou Al-Káidy, která by odsud mohla plánovat a uskutečňovat útoky proti západním kulturám.⁶⁷

Situace v Iráku a Sýrii- Irák byl 11. září 2001 prohlášen jedním ze států osy zla. Invaze vojsk USA do Iráku započala 20. března, pod názvem Operace trvalá svoboda. Do června roku 2003 kontrolovala vojska USA celou zemi. Během působení vojsk a nových vlád se rozrostla nevraživost a útoky mezi šíitskou a sunnitskou částí obyvatelstva. Podle odhadů zemřelo od roku 2003 v Iráku 100 000 civilistů. Poslední vojáci USA opustili Irák 18. prosince 2011. V zemi zůstal jen malý počet amerických vojáků určených k obraně ambasády USA.

V současné době má Irácká armáda necelých 280 000 vojáků.⁶⁸

V Sýrii vypukly v březnu roku 2011 demonstrace navazující a beroucí inspiraci ve vlně projevů odporu v ostatních arabských státech. Protesty se v Sýrii vymkly kontrole a přerostly v občanskou válku, která trvá dodnes. Proti režimu Bašára Asada se postupně, za použití sankcí a podpory rebelů, připojila část zemí EU.

Do ledna 2014 si povstání v Sýrii vyžádalo odhadem 130 000 mrtvých a 2,5 milionu obyvatel uprchlo ze svých domovů. Na stranu Bašára Asada se postavilo Rusko (blokuje činnost Rady bezpečnosti OSN a schválení humanitárních koridorů, které by umožnily poskytnout okamžitou pomoc lidem zasaženým konfliktem), libanonská militantní organizace Hizballáh, kterou podporuje Irán, mimo jiné tím, že do Sýrie vyslal své vojenské poradce. Na stranu povstalců se postavilo velké množství islamistických bojovníků podporovaných zbraněmi a financemi, které dodává Katar, Saudská Arábie a USA.

V současné době se jednotkám Bašára Asada podařilo zastavit postup povstalců. Situace je patová a pravděpodobně ani jedna strana konfliktu nemá síly a prostředky na jeho ukončení.⁶⁹

---

⁶⁷ ECOI. NET. Afghanistan. *ecoi.net*. [online]. [cit. 2014-20-6]. Dostupné z WWW: <<https://www.ecoi.net/news/188769::afghanistan/101.general-security-situation-in-afghanistan-and-events-in-kabul.htm>>.

⁶⁸ MANFREDA, P. Current Situation in Iraq. In *About.com* [online]. 2014 [cit. 2014-20-6]. Dostupné z WWW: <<http://middleeast.about.com/od/ira1/tp/Current-Situation-In-Iraq.htm>>.

Na to, že situace je vážná a bude nutné se na ní zaměřit, poukazuje studie serveru washingtonpost.com, podle které vývoji syrského konfliktu nepomáhá velké množství zneprátených stran a neúspěšné mírové rozhovory. Podle statistik od roku 1945 trvá průměrná občanská válka deset let. To potvrdila studie Jamese D. Fearona z univerzity Stanford z roku 2002. Konflikt v Sýrii podle ní může trvat do roku 2021. Z dalších studií vyplývá, že zahraniční intervence ji negativně ovlivňují tím, že ji prodlouží a zvýší počet obětí.

Dále podle těchto studií prodlužování konfliktů napomáhá vyrovnanost na bojištích, pokud ani jedna zneprátená strana nedokáže odzbrojit svého nepřítele, stává se situace patovou.

Odzbrojení jedné ze stran konfliktu v Sýrii je takřka nemožné. Asada podporuje Írán a Rusko, rebelové získávají zbraně a finance z okolních států.

Mírová jednání ukončí podle studií pouhou čtvrtinu konfliktů.

Pokud se podíváme na problematiku syrských chemických zbraní, specialisté OPCW, podle zprávy vydané na konci října, prohlédli 21 z 23 deklarováných provozů, kde se chemické zbraně vyráběly. Dvě místa nebylo z bezpečnostních důvodů možné zkontrolovat. Z těchto továren bylo prý zařízení odvezeno do oblastí, které kontroluje armáda, a tam ho OPCW prověřila. Sýrie měla podle dohody a také rezoluce OSN do 1. listopadu 2013 vyřadit z provozu výroby chemických zbraní a do poloviny roku 2014 zlikvidovat chemické zbraně.

Další rizika v Sýrii, zejména příklon k radikálnímu islamismu, trvají. A současná Evropa si s nimi evidentně neví rady.⁷⁰

---

⁶⁹ KEJHOVÁ, H. Sýrie aneb Co se stane, když lidé přestanou věřit ideálům demokracie [online]. Diplomatická akademie © 2011-2014 [cit. 2014-20-6]. Dostupné z WWW: <<http://www.diplomaticka-akademie.cz/cs/novinky/nejlepsi-prace-podzim-2013>>.

⁷⁰ KEJHOVÁ, H. Sýrie aneb Co se stane, když lidé přestanou věřit ideálům demokracie [online]. Diplomatická akademie © 2011-2014 [cit. 2014-20-6]. Dostupné z WWW: <<http://www.diplomaticka-akademie.cz/cs/novinky/nejlepsi-prace-podzim-2013>>.

Problematika Iráku a Sýrie je vzájemně propojená z geografického hlediska, islamisté mohou bojovat na obou stranách a finanční prostředky, výcvik a zbraně získané od zemí, které je podporují v boji proti Syrskému režimu, mohou použít při boji na území Iráku.

Při tažení jednotek sunnitské radikální skupiny Islámský stát ISIL Irákem došlo k tomu, že se tato skupina stala nejbohatší islamistickou organizací v regionu. Podařilo se jí vykrást několik bank a podle odhadů získat 500 miliard iráckých dinárů (8,7 miliard korun). Většinu peněz organizace získala z národní banky v Mosulu.

ISIL se snaží vytvořit islámský stát na severu Iráku a Sýrie. Pod kontrolou má pohraniční oblast obou států, v Iráku provincii Ninive a z velké části také provincii Anbár.

Podle přehledu jsou nejbohatšími teroristickými skupinami ve světě:

- afghánský Tálibán jměním 70-400 milionů dolarů (1,4-8,1 miliard korun),
- libanonský Hizballáh (200-500 milionů dolarů, z nichž 120 pochází z Íránu)
- palestinský Hamás (70 milionů dolarů) a somálské milice al Šabáb (70-100 milionů dolarů)⁷¹

---

⁷¹ NEUFUS, O. Muslimští radikálové vyplnili banky v Iráku. Přišli si na 500 miliard dinárů. In *Zprávy. tiscali* [online]. 12.6.2014 6 PM. [cit. 2014-20-6]. Dostupné z WWW: <<http://zpravy.tiscali.cz/muslimsti-radikalove-vyplnili-banky-v-iraku-prisli-si-na-500-miliard-dinaru-239286>>.

⁷² Mapa znázorňuje zelenou barvou působení ISIL na území Sýrie a Iráku.

Další, poměrně nové, oblasti rizik je šíření islamismu a extremismu mezi obyvateli EU i ČR. Nejedná se o problém, který by se dal generalizovat tak, že se týká pouze přistěhovaleckých skupin. Jako vysoké riziko pro západní státy i českou republiku je nutné vnímat varování bezpečnostních služeb, podle kterých do Sýrie cestuje velké množství radikálů, respektive lidí, kteří se chtějí zapojit do syrského konfliktu.

O tom do jisté míry vypovídá například rozhodnutí dvou rakouských dívek ve věku 15 a 16 let, které do Sýrie odcestovaly. V posledním vzkazu zanechaném na sociální síti dívky vzkazují, že jdou do Sýrie bojovat za islám.

Dívky odcestovaly letecky v dubnu 2014 z Vídně do tureckého města Adana, které leží v blízkosti syrských hranic. Z vyšetřování není patrné, jakým způsobem dívky získaly prostředky na cestu. Předpokládá se, že je do Sýrie vylákali extremisté prostřednictvím internetu.

⁷² NOVÁK, M. Chálífát iráckých fanatiků: Žádní gynekologové ani cigarety. In *Aktualne* [online]. 16. 6. 2014 6 AM. [cit. 2014-19-6]. Dostupné z WWW: <<http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/chalifat-radikaluz-isil-zadna-gynekologie-ci-cigarety/r~13785ed6f2d511e3944f0025900fea04/>>.

Rodiči dívek jsou bosenští uprchlíci, kteří do Rakouska přišli v devadesátých letech. Okolí dívek si žádné stopy radikalizace jejich názorů, změny ve stylu oblékání nebo v chování nevšimlo.

Obě dívky navštěvovaly mešitu, byly tedy praktikující vyznavačky islámu, nic ovšem nenaznačovalo jejich odklon k jeho extremistické podobě. V Rakousku není navštěvování mešit nic neobvyklého.

Rakouských občanů se do Sýrie od začátku konfliktu vydalo podle rakouských úřadů 80.⁷³

Pokud budeme vycházet ze zveřejněných odhadů bezpečnostních složek jednotlivých států EU, je možné konstatovat, že počet osob zapojených do syrského konfliktu je poměrně vysoký a tajné služby se obávají, že se z občanů, kteří se do něj zapojili, mohou stát potencionální sebevražední atentáčníci, kteří budou po návratu bojovat proti západu. Podle zveřejněné reportáže deníku The Daily Telegraph na straně povstalců bojují i osoby pocházející z EU. Při výcviku se učí mimo jiné pracovat s výbušninami. Někteří se pak, podle tvrzení reportérů odkazujících se na zdroj přímo z ISIL, vracejí zpět do své země s instrukcemi, jak založit teroristickou buňku.

Podle odhadů britských úřadů v Sýrii bojuje asi 500 Britů.

Obavy z radikálů vracejících se ze Sýrie s výcvikem a bojovými zkušenostmi, vyjádřil veřejně francouzský ministr vnitra Manuel Valls a německý ministr vnitra Thomas de Maiziére.

EU na situaci reagovala tím, že vyzvala všechny zahraniční bojovníky, aby se stáhli. Podle EU by měly státy, které Evropané využívají jako tranzitní země, učinit opatření, která by tyto cesty Evropanům znemožnila.

EU odhaduje, že v Sýrii bojuje přibližně 1200 občanů unijních zemí, často v řadách islamistických radikálních skupin.

---

⁷³ DIEHL, J., HENGST, B. Verschwundene Österreicherinnen: Als Teenager in den Dschihad. In *Spiegel.de* [online]. 23.4.2014 4 PM. [cit. 2014-22-6]. Dostupné z WWW: <<http://www.spiegel.de/politik/ausland/oesterreicher-salafisten-koedern-maedchen-fuer-dschihad-a-965741.html>>.

Česká BIS se k situaci vyjádřila prostřednictvím svého mluvčího, tento uvedl, že o takových případech ví. Dále podniká i připravuje kroky, na základě nichž bude mít o takových lidech přehled.⁷⁴

K této problematice se vyjádřil Boaz Ganor, výkonný ředitel Mezinárodního institutu pro boj proti terorismu v Izraeli. Kromě toho působí jako expert v několika poradních bezpečnostních institucích v zahraničí. Byl rovněž protiteroristickým poradcem izraelské vlády.⁷⁵

Dle jeho názoru jsou velmi znepokojivé změny v oblasti teroristických útoků. Upozornil především na problematiku evropských občanů, kteří se vydají bojovat na území kde je bezvládní. Do těchto zemí patří dle jeho názoru Sýrie, Jemen, Egypt a Libye. Upozorňuje na to, že tyto osoby budou po svém návratu zkušené, velmi radikalizované a plné nenávisti proti všemu, co není islamistické, džihádistické, jejich nenávist bude směřovat především proti nevěřícím, křesťanům, židům a umírněným muslimům. V této souvislosti zmiňuje útok z Bruselu, spáchaný občanem Francie, který se radikalizoval při výkonu trestu.⁷⁶

Po propuštění odcestoval do Sýrie. Když se vrátil ze Sýrie do Francie, z obavy, že je sledován tajnými službami, odcestoval do Belgie. Tam koncem května 2014 zaútočil střelnou zbraní na návštěvníky a zaměstnance židovského muzea. Útok si vyžádal 4 oběti a pachatel byl zatčen později ve Francii.⁷⁷

---

⁷⁴ LIDOVKY.CZ, ČTK., Evropané se v Sýrii mění na radikály, potvrdil přeběhlík z al-Káidy. In *Lidovky* [online]. 20. 1. 2014 4 PM. [cit. 2014-20-3]. Dostupné z WWW: <http://www.lidovky.cz/evropane-se-v-syrii-meni-na-radikaly-potvrdil-prebehlik-z-al-kaidy-p9b-/zpravy-svet.aspx?c=A140120_174659_ln_zahranici_msl>.

⁷⁵ PRCHLÍKOVÁ, E. Česko je pro samotářské teroristy cenným cílem, tvrdí izraelský expert. In *iDnes* [online]. 11. 6. 2014 6 AM. [cit. 2014-20-6]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/teroriste-samotari-mohou-uderit-v-cesku-fds-/zpr_nato.aspx?c=A140611_062614_zpr_nato_inc>.

⁷⁶ PRCHLÍKOVÁ, E. Česko je pro samotářské teroristy cenným cílem, tvrdí izraelský expert. In *iDnes* [online]. 11. 6. 2014 6 AM. [cit. 2014-20-6]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/teroriste-samotari-mohou-uderit-v-cesku-fds-/zpr_nato.aspx?c=A140611_062614_zpr_nato_inc>.

⁷⁷ ČTK. Policisté zatkli podezřelého z útoku v židovském muzeu v Bruselu. In *ihned.cz* [online]. 1. 6. 2014 5 PM [cit. 2014-10-6]. Dostupné z WWW: <<http://zpravy.ihned.cz/c1-62275960-policiste-zatkli-podezreleho-z-utoku-v-zidovskem-muzeu-v-bruselu-skryval-se-ve-francii/>>.

V této souvislosti upozorňuje Boaz Ganor především na to, že tento radikální útočník nepocházel ze země, kde zaútočil a zaútočil na židovské muzeum. Dle jeho názoru takoví lidé mohou přijet kamkoliv v rámci EU a zaútočit tam.

Dále vyjádřil názor, že počet podobných útoků se bude zvyšovat. Noví džihádisté budou hledat nové cíle v rámci vzdálené EU.

Boaz Ganor spatřuje hrozbu pro všechny moderní civilizace v tom, že terorismus je globální síť, která se dá porazit jen protiteroristickou sítí. Mezinárodní spolupráce se zlepšila po 11. září, ale zdaleka není ideální. Chybí například všemi akceptovaná definice terorismu.⁷⁸

Upozorňuje také, že je nebezpečné a krátkozraké tvrdit, ve jménu politické korektnosti, že terorismus nemá co dělat s islámem. Teroristé se dle jeho názoru snaží muslimům islám ukradnout. A oni se musí společně se západním světem postavit proti těmto teroristům. V současné době se tento problém týká islámu, v budoucnosti se může týkat jiného náboženství. Proto je potřeba se této hrozbě postavit.⁷⁹

V českých médiích se objevily informace, podle nichž se prostřednictvím sociálních sítí, vyzývají k odchodu bojovat do Sýrie osoby, u kterých se lze domnívat, že do této země směřují proto, aby se zapojily do bojů mezi povstalci a vládními jednotkami Bašára Asada. Případně je možné jejich zapojení do bojů i na území Iráku. Tato zpráva se objevila už 19. října 2013.

Údajná výzva se měla objevit na sociální síti Facebook. Uživatelský profil, kde se text údajně objevil, má na sebe registrován společnost Cesta k víře pro Česko. V článku byly fotografie údajných bojovníků se zakrytými tvářemi a kalašnikovy v rukou. Tito na snímku stáli před zdí, na níž byly zobrazeny fotografie jednotlivých států, odkud bojovníci přicházejí. Mezi nimi byla umístěna i česká vlajka.

---

⁷⁸ PRCHLÍKOVÁ, E. Česko je pro samotářské teroristy cenným cílem, tvrdí izraelský expert. In *iDnes.cz* [online]. 11. 6. 2014 6 AM. [cit. 2014-20-6]. Dostupné z WWW: < http://zpravy.idnes.cz/teroriste-samotari-mohou-uderit-v-cesku-fds-/zpr_nato.aspx?c=A140611_062614_zpr_nato_inc>.

⁷⁹ PRCHLÍKOVÁ, E. Česko je pro samotářské teroristy cenným cílem, tvrdí izraelský expert. In *iDnes.cz* [online]. 11. 6. 2014 6 AM. [cit. 2014-20-6]. Dostupné z WWW: < http://zpravy.idnes.cz/teroriste-samotari-mohou-uderit-v-cesku-fds-/zpr_nato.aspx?c=A140611_062614_zpr_nato_inc>.

Na profilu Cesta k víře pro Česko je uvedeno, že slouží pouze jako propagace internetových stránek Cesta k víře pro Česko. Nově je tato internetová adresa přejmenovaná na sharia4czechia.com. Zde je uvedeno, že se jedná o iniciativu, která má představit islám české veřejnosti.

Podobné výzvy přímo zaměřené na české občany bedlivě sleduje tajná služba, která ví, že se podobné výzvy objevují v mnoha evropských i mimoevropských zemích.

Zda se o Čechy v Sýrii zajímá také ÚZSI, nelze zjistit.⁸⁰

Situace v Nigérii- Země je pátým největším vývozcem ropy, potýká s násilnými operacemi africké odnože Al-Káidy. Jedná se o islamistickou skupinu Boko Haram. Ta provádí útoky proti vládním cílům a místnímu obyvatelstvu, které se dělí z hlediska vyznání. Přibližně polovina obyvatel vyznává islám, druhá polovina křesťanství.

Situace v Nigérii, pokud by armáda nedokázala uchránit hlavní město Abuja nebo ropná naleziště v zemi, ohrozí zásobování západního světa ropou.

V Nigérii máme ZÚ a se zemí máme vízový styk. Přímé letecké spojení s Nigérií Česká republika nemá. Přímý spoj létá například do Frankfurtu.

Situace v Keni a Somálsku- Keňa je zemědělský stát s poměrně rozvinutým průmyslem. Podstatná část průmyslu se zabývá výrobou cementu a zpracování ropy. Zároveň je Keňa hojně využívanou turistickou destinací, kterou využívají i občané ČR.⁸¹

Somálsko stále patří mezi nejhudší státy světa. Nejvýznamnějším sektorem hospodářství zůstává zemědělství. Somálsko má zásoby ropy v Puntlandu. Ty však zůstávají kvůli nestabilní situaci nevyužité. Silniční infrastruktura se nerozvíjí. Elektřinu

---

⁸⁰ ŠŤASTNÝ, J. Pojd'te bojovat do Sýrie, svolávají se čeští mudžáhidové. In *iDnes* [online]. 19. 10. 2013 3 PM [cit. 2014-10-6]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/pojdte-bojovat-do-syrie-svolavaji-se-cesti-mudzahidove-pi1-/domaci.aspx?c=A131017_104053_domaci_js>.

⁸¹ ČESKO. MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Keňa* [online]. MZVČR [cit. 2014-20-2]. Dostupné z WWW: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/kena/>.

dodávají jednotliví majitelé naftových generátorů. Z nelegálních aktivit je nejdůležitější pirátství.⁸²

V obou zemích operuje teroristická skupina somálských islámských radikálů a stoupenců somálského militantního hnutí al Šabáb.

Milice al Šabáb bojují proti somálské vládě a snaží se zavést v zemi přísnou formu islámského práva šaría. Jejich členové uskutečnili několik teroristických útoků na území Keni. Tyto útoky jsou údajnou odvetou za keňskou účast na vojenské mezinárodní misi. Misi vyslala Africká unie na pomoc vládě v Somálsku. Nejkrvavější bylo loňské přepadení obchodního centra v Nairobi, při němž zemřelo 67 lidí.

V květnu řada západních zemí kvůli zhoršené bezpečnostní situaci varovala své občany, aby do Keni nejezdili. Upozornění se tehdy týkalo právě pobřežních oblastí v okolí přístavu Mombasa. Velká Británie dokonce své turisty evakuovala. Poslední útok těchto milicí na území Keni se odehrál v květnu 2014 a vyžádal si podle zveřejněných informací 48 obětí. Útok se odehrál v přímořském městě Mpeketoni, které má 300 000 obyvatel a nachází se poblíž ostrova Lamu na pobřeží Indického oceánu.⁸³

Celý Africký kontinent neznamená z bezpečnostního hlediska díky své vzdálenosti od EU takové riziko jako blízkovýchodní země.

Situace na Ukrajině- v listopadu 2013 vypukly v Kyjevě a v západní část Ukrajiny demonstrace. V prosinci 2013 odstartovala na hlavním kyjevském náměstí série protestů, která je známá pod názvem Euromajdan. Tato vlna protestů se rozlila i do dalších měst.

V lednu 2014 začaly ozbrojené složky používat střelné zbraně a na ulicích se objevili první mrtví. Situace začala eskalovat a v únoru přerostla v ozbrojené střety, poté prezident Janukovyč uprchl ze země.

---

⁸² ČESKO. MINISTERSTVO ZAHRA NIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Somálsko* [online]. MZVČR [cit. 2014-20-2]. Dostupné z WWW: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/somalsko/>.

⁸³ MÁNERT, O., ČTK. Islamisté v Keni vtrhli do hotelů na pobřeží a postříleli 48 lidí. In *iDnes.cz* [online]. 16. 6. 2014 8:26 AM, aktualizováno 6:25 PM. [cit. 2014-20-6]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/sabab-a-utok-ve-meste-mpeketoni-dzx-/zahranicni.aspx?c=A140616_082119_zahranicni_ert>.

Následovaly demonstrace proruských aktivistů na podporu Janukovyče na východě a jihu země. Autonomní Krym usiloval o úplné odtržení od Ukrajiny. Proruští ozbrojenci nastartovali Krymskou krizi jeho obsazením. V referendu z března 2014 se voliči absolutní většinou rozhodli k samostatnosti Krymu na Ukrajině.

Krymský parlament vyhlásil nezávislý svrchovaný stát s názvem Republika Krym, který požádal o vstup do Ruské federace jako její nový subjekt.

V květnu následovala referenda v Doněcku a Luhansku, výsledek hlasování byl pro samostatnost. Po referendu podepsali zástupci Luhanské lidové republiky a Doněcké lidové republiky dohodu o spojení a vytvoření státního útvaru Nové Rusko.

květnu 2014 se na Ukrajině uskutečnily prezidentské volby. Vítězem se stal oligarcha Petro Porošenko.

V současné době probíhají ozbrojené střety na území východní Ukrajiny, při kterých jsou používány těžké zbraně, vrtulníky a tanky.⁸⁴

Co se týká rizika odchodu našich občanů na území Ukrajiny, jedná se především o osoby smýšlející v duchu pravicového extremismu.

Podle posledního prohlášení mluvčího BIS nemá služba informace o tom, že by do zahraničí nějací občané ČR odcestovali, nebo se k tomu chystali. Na druhou stranu připustil, že pro ČR by návrat takovýchto lidí znamenal bezpečnostní riziko. Toto prohlášení se týkalo především videa, které bylo zveřejněno na doněckém serveru 62.ua. Muž se představil jako Ivo Stejskal z Brna.

Na videu hovoří muž, že se vydal do Doněcka bojovat za Doněckou lidovou republiku. Česká televize muže personifikovala. Z videa není patrné, zda se muž do bojů skutečně zapojil.

Tiskový mluvčí BIS připustil, že její informace nemusí být úplné a pokud se někdo rozhodne do země vycestovat, je možnost se o jeho úmyslech dozvědět omezená. Pokud je osoba bezúhonná a není z ničeho podezřelá, je možnost odhalení takřka nulová, navíc není žádný zákonný důvod jak jí v případném vycestování zabránit. Dle

---

⁸⁴ ČESKO. AKTUÁLNĚ.CZ. *Ukrajina* [online]. 1999 – 2014 © centrum holdings. [cit. 2014-3-6]. Dostupné z WWW: <<http://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/ukrajina/r~i:wiki:2160/>>.

vyjádření mluvčího BIS dělá služba maximum, aby se o takovém případném jednání dozvěděla.⁸⁵

---

⁸⁵ BIS nemá informace o tom, že by Češi odjížděli bojovat na Ukrajinu. In *ceskenoviny.cz* [online]. 21. 6. 2014 7:44 PM [cit. 2014-22-6]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/bis-nema-informace-o-tom-ze-by-cesi-odjizdeli-bojovat-na-ukrajinu/1094173>>.

ZÁVĚR

Ve své práci jsem se zabýval problematikou terorismu se zaměřením na Českou republiku. V práci je uveden a vysvětlen pojem terorismus a právní úprava v České republice, která se trestného činu terorismu týká. Ze základní, v ČR používané definice vyplývá, že teroristický čin je soubor činů, které svou podstatou slouží k tomu, aby ohrozily chod státu nebo mezinárodní organizace.

Co se týká možných změn právní úpravy, domnívám se, že represivní zákony jsou platné v dostatečné míře. Bylo by vhodné zvážit možnosti zvýšení pravomocí tajných služeb a Policie ČR především v oblasti sběru dat, do této kategorie spadají odposlech, sledování internetových profilů a účtů, umožnit jednodušší nahlížení do bankovního systému. Vzhledem k citlivosti této otázky z hlediska zasahování do lidských práv by bylo vhodné najít širokou shodu.

V práci je uveden přehled vybraných teroristických činů na našem území i mimo něj, se zaměřením na teroristické činy spáchané proti tzv. západním cílům. Tyto činy jsou uvedeny pro názornost. U vybraných teroristických činů, kde byla známá osoba pachatele, byly popsány z dostupných zdrojů pohnutky osob a jejich radikalizace.

Byla popsána rizika týkající se České republiky, v souvislosti s možným využíváním našeho území jako základny pro spáchání organizovaných útoků mimo ČR. Na to upozorňuje ve svých výročních zprávách BIS a ve vyjádření pro media to potvrdil předchozí policejní prezident Petr Lessy.

Zároveň je nutné vnímat riziko plynoucí od radikalizovaných osob, které nemají předem daný cíl svého útoku a jednají impulzivně.

V současné době a blízké budoucnosti spatřuji největší riziko v případném návratu radikalizovaných, vycvičených a případně odhodlaných osob. Ustálil se pro ně název vlci samotáři. Pokud budeme vycházet ze zveřejněných odhadů policejních složek jednotlivých okolních států a EU, je toto číslo překvapivě vysoké. O tom, jak jsou tyto odhady přesné, není na místě spekulovat, ale bylo by vhodné v tomto ohledu předpokládat, že je vyšší.

Riziko plynoucí od těchto lidí je především v tom, že nemusí být, a pravděpodobně nebudou, ve spojení s nikým podezřelým a budou jednat na vlastní pěst. O této skutečnosti svědčí popsáný příklad francouzského občana, který spáchal teroristický útok na bruselské židovské muzeum po svém návratu ze Sýrie.

V oblasti prevence před těmito činy je největší úloha na BIS, UZSI a dalších specializovaných útvech, které mají na starosti sběr a analýzu těchto rizik a hrozeb. Dále by bylo vhodné připravit a vycvičit pro tuto případnou hrozbu složky IZS ČR.

Islamisté radikalizací těchto osob vytvářejí zbraň, kterou nemohou a pravděpodobně ani nechtějí řídit. S vysokou pravděpodobností se spokojí s tím, jakou případnou paniku a strach ve společnosti riziko přítomnosti evropských mudžahedínů, případně jejich činy, vyvolají. Především v této otázce je patrné vysoké nebezpečí plynoucí ze Schengenského prostoru-volného pohybu osob a materiálů i po zemích EU. V tomto ohledu je důležité upozornit na to, že například Malta se snaží pomocí legislativních změn prodávat maltské občanství. Mezi další rizika v tomto ohledu bych zařadil nejednotnou vízovou politiku jednotlivých států EU v problematických a rizikových oblastech.

V práci je uvedena psychologická charakteristika pachatelů a jejich osobnostní predispozice. Rizika radikalizace osob, ovlivnitelnosti občanů západu pod dojmem zidealizovaných představ o fungování na území, kde vládne islám. V těchto otázkách by byla vhodná prevence, například v podobě vysvětlovací kampaně, která by na tuto otázku upozornila pravdivě a samozřejmě citlivě s ohledem na osoby jiného vyznání. Zároveň by neměla případná osvěta generalizovat tento problém tím způsobem, že bude působit na veřejnost tak, že problémem je islám a všechny osoby tohoto vyznání.

Při charakteristice místa byla popsána rizika, uvedeny případné cíle na území ČR a zároveň popsána bezpečnostní opatření a úkoly ochrany bezpečnostních složek státu. Zde je potřeba klást důraz na vypracované krizové plány pro vytipovaná místa. Největší riziko spatřuji u tzv. měkkých cílů, což jsou místa s vysokým počtem osob a minimální ochranou především obchodní centra, hotely, nemocnice. Ze zahraničí je možné pozorovat skutečnost, že tyto cíle jsou pro teroristické skupiny velmi zajímavé.

SEZNAM ZKRATEK

ADR 37- Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí

BRS- Bezpečnostní rada státu

BIS- Bezpečnostní informační služba

ČTK- Česká tisková kancelář

DOK- Dopravní informační systém

GIS- Geografický informační systém

GPS- Globální polohovací systém

ISIL- Organizace Islámský stát v Iráku a Levantě

ITS- Inteligentní dopravní systém

IZS- Integrovaný záchranný systém

NKTB- Národní kontaktní bod pro terorismus

NVS- Nástražný výbušný systém

OBSE- Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě

OSN- Organizace spojených národů

OPCW- Organizace pro zákaz chemických zbraní

RID 38- Řád pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečných látek

ÚZSI- Úřad pro zahraniční styky a informace

ZÚ- Zastupitelský úřad

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

BONANATE, L. *Mezinárodní terorismus*. Překlad Josef Hajný. V Praze: Columbus, 1997, 190 s., Edice 20. století. ISBN 80-859-2845-0.

BRZYBOHATÝ, M. *Terorismus: (právní náhled)*. Vyd. 1. Praha: Police History, 1999, v. <1-2 >. Psychologická setkávání, sv. 3. ISBN 80-902670-1-7.

BRZYBOHATÝ, M., MUSIL, J. *Terorismus: (oblast policejní a justiční spolupráce) : vysokoškolská právnická učebnice*. Vyd. 1. Redaktor Václav Pavlíček. Praha: Police History, 1999, v. <1-2 >. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 80902670412.

CORTE IBÁÑEZ, L. de la. *Logika terorismu: pojetí a typologie subverzívního teroristického násilí v soudobých demokraciích*. Vyd. 1. Překlad Jana Novotná. Praha: Academia, 2009, xxi, 321 s., Psychologická setkávání, sv. 3. ISBN 978-802-0017-246.

HOBSBAWM, E. *Globalizace, demokracie a terorismus*. Vyd. 1. Překlad Pavel Pšeja. Praha: Academia, 2009, 134 s., XXI. století, sv. 5. ISBN 978-802-0017-253.

KARABEC, Z., MUSIL, J. *Účinnost právních prostředků proti organizovanému zločinu: (oblast policejní a justiční spolupráce): vysokoškolská právnická učebnice*. Vyd. 1. Redaktor Václav Pavlíček. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1999, 64 s. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 80-860-0870-3.

MIKA, O. J. *Současný terorismus: řešení krizových situací*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2003, 92 s. ISBN 80-725-4409-8.

PALÁČEK, M., MUSIL, J. *Bezpečnostní budoucnost České republiky: otázky, výzvy, problémy: sborník statí ke konferenci "Česká bezpečnostní politika a její perspektivy" : Praha, listopad 2005*. Vyd. 1. Editor Miloš Balabán. Redaktor Václav Pavlíček. Praha: Ministerstvo obrany ČR - Agentura vojenských informací a služeb, 2005, 199 s. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 80-727-8306-8.

PALÁČEK, M., MUSIL, J. *Základní dokumenty Evropské unie: (oblast policejní a justiční spolupráce) : vysokoškolská právnická učebnice*. Vyd. 1. Redaktor Václav

Pavlíček. Český Těšín: Poradce, 2005, 766 s. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 80-736-5071-1.

PAVLÍČEK, V. *Bezpečnost České republiky a potřeba ústavních změn: sborník příspěvků z mezinárodní konference, Praha 18.-19.9.2003*. 1. vyd. Redaktor Václav Pavlíček. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta v nakl. Vodnář, 2004, 464 s. ISBN 80-858-8957-9.

PIKNA, B. M. *Mezinárodní terorismus a bezpečnost Evropské unie: (právní náhled)*. Praha: Linde, 2006, 407 s. ISBN 80-720-1615-6.

PIKNA, B. M. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu: (oblast policejní a justiční spolupráce) : vysokoškolská právnická učebnice*. 1. vyd. Redaktor Václav Pavlíček. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta v nakl. Vodnář, 2004, 464 s. ISBN 80-720-1449-8.

STRMISKA, M. *Terorismus a demokracie: pojetí a typologie subverzivního teroristického násilí v soudobých demokraciích*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Mezinárodní politologický ústav, 2001, 103 p., Psychologická setkávání, sv. 3. ISBN 80-210-2755-X.

Světový terorismus: encyklopedie. České vyd. 1. Praha: Svojtka & Co., 2001, 536 s. ISBN 80-7237-340-4.

SVOBODA, P., MUSIL, J. *Právo vnějších vztahů Evropské unie: (oblast policejní a justiční spolupráce): vysokoškolská právnická učebnice*. Vyd. 1. Redaktor Václav Pavlíček. Praha: Linde, 1999, 266 s. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 80-720-1192-8.

ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009-2010. Pantheon (Fr. Borový), kn. 35. ISBN 97-8807-4001-78-92.

ZEMAN, J. *Terorismus: historicko-psychologická studie*. Vyd. 1. V Praze: Triton, 2002, 166 s., Psychologická setkávání, sv. 3. ISBN 80-725-4305-9.

Elektronické zdroje

ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MVČR: STRATEGIE České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013* [online]. MVČR, © 2014.[cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/soubor/3-nap-2013-material-pdf.aspx>>.

ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MVČR: Terorismus a jeho projevy v někdejších Československu a dnešní České republice* [online]. MVČR, © 2014.[cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/terorismus-a-jeho-projevy-v-nekdejsim-ceskoslovensku-a-dnesni-ceske-republice.aspx> >.

ČESKO. MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Keňa* [online]. MZVČR [cit. 2014-20-2]. Dostupné z WWW: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/kena/>.

ČESKO. MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Somálsko* [online]. MZVČR [cit. 2014-20-2]. Dostupné z WWW: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/somalsko/>.

ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Mysl teroristy* [online]. MVČR, © 2014.[cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/o-psychice-teroristy.aspx>>.

ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *POLICIE: NBKT* [online]. MVČR, © 2014 [cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/narodni-kontaktni-bod-pro-terorismus.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>>.

ČESKO. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *VLÁDA: Bezpečnostní rada státu* [online]. VLÁDA.ČR, © 2014 [cit. 2014-18-2]. Dostupné z WWW: <<http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/brs/brs-uvod-3851/>>.

ČTK. *První český terorista odsouzen za útok proti Kalouskovi*. In *Tyden* [online]. 18. 1. 2014 10 AM [cit. 2014-15-3]. Dostupné z WWW: <

http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/krimi/prvni-cesky-terorista-odsouzen-za-utok-proti-kalouskovi_295293.html#.U66WDfl_s0E >.

ČTK. Policisté zatkli podezřelého z útoku v židovském muzeu v Bruselu. In *ihned.cz* [online]. 1. 6. 2014 5 PM [cit. 2014-10-6]. Dostupné z WWW:

<<http://zpravy.ihned.cz/c1-62275960-policiste-zatkli-podezreleho-z-utoku-v-zidovskem-muzeu-v-bruselu-skryval-se-ve-francii/>>.

ČTK. Při volbách v Afghánistánu zemřelo skoro 50 lidí. In *Aktualne* [online]. 14. 6. 2014. 7 PM [cit. 2014-20-6]. Dostupné z WWW:

<<http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/volby-v-afghanistanu-skoncily-taliban-hlasovani-nenarusil/r~0fbe25aaf3de11e3b78f0025900fea04/>>.

DIEHL, J., HENGST, B. Verschwundene Österreicherinnen: Als Teenager in den Dschihad. In *Spiegel.de* [online]. 23.4.2014 4 PM. [cit. 2014-22-6]. Dostupné z WWW:

<<http://www.spiegel.de/politik/ausland/oesterreicher-salafisten-koedern-maedchen-fuer-dschihad-a-965741.html>>.

DVOŘÁČEK, M. Bomby v Madridu zabily na dvě stě lidí. In *iDnes* [online].

11.3.2004. 20 PM [cit. 2014-3-1]. Dostupné z www: <http://zpravy.idnes.cz/bomby-v-madridu-zabily-na-dve-ste-lidi-dwz->

[/zahranicni.aspx?c=A040311_083112_zahranicni_klu](http://zahranicni.aspx?c=A040311_083112_zahranicni_klu).

ECOI. NET. Afghanistan. *ecoi.net*. [online]. [cit. 2014-20-6]. Dostupné z WWW:

<<https://www.ecoi.net/news/188769::afghanistan/101.general-security-situation-in-afghanistan-and-events-in-kabul.htm>>.

EURAKTIV. EU a boj proti terorismu. *Euraktiv.cz* [online]. © 2004-2014 [cit. 2014-3-

1]. Dostupné z WWW: < <http://www.euractiv.cz/bezpecnost-a-spravedlnost0/link-dossier/eu-a-boj-proti-terorismu>>.

EURAKTIV. Evropa dnes. *Euraktiv.cz* [online]. © 2004-2014 [cit. 2014-3-1]. Dostupné

z WWW: <<http://www.euractiv.cz/evropa-dnes0/clanek/malta-zacne-prodavati-statni-a-tedy-i-unijni-obcanstvi-011286>>.

IDNES.CZ, ČTK. Je to pokus o puč, říká libyjská vláda o obsazení parlamentu milicemi. In *iDnes* [online]. 19. 5. 2014. 8 AM [cit. 2014-20-5]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/obsazeni-parlamentu-milicemi-je-pokus-o-puc-rika-libyjska-vlada-pse-/zahranicni.aspx?c=A140519_074104_zahranicni_vez>.

LIDOVKY.CZ, ČTK., Evropané se v Sýrii mění na radikály, potvrdil přeběhlík z al-Káidy. In *Lidovky* [online]. 20. 1. 2014 4 PM. [cit. 2014-20-3]. Dostupné z WWW: <http://www.lidovky.cz/evropane-se-v-syrii-meni-na-radikaly-potvrdil-prebehlik-z-al-kaidy-p9b-/zpravy-svet.aspx?c=A140120_174659_ln_zahranici_msl>.

MÁNERT, O., ČTK. Islamisté v Keni vtrhli do hotelů na pobřeží a postříleli 48 lidí. In *iDnes.cz* [online]. 16. 6. 2014 8:26 AM, aktualizováno 6:25 PM. [cit. 2014-20-6]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/sabab-a-utok-ve-meste-mpeketoni-dzx-/zahranicni.aspx?c=A140616_082119_zahranicni_ert>.

MILIC, C. Beslan school hostage crisis. In msn news [online]. 6.9.2004. 6:55 PM [cit. 2014-20-2]. Dostupné z www:<http://news.ca.msn.com/9-11-anniversary/worst-terrorist-attacks-in-history?page=3>.

NEUFUS, O. Muslimští radikálové vyplenili banky v Iráku. Přišli si na 500 miliard dinárů. In *Zprávy. tiscali* [online]. 12.6.2014 6 PM. [cit. 2014-20-6]. Dostupné z WWW: <<http://zpravy.tiscali.cz/muslimsti-radikalove-vyplenili-banky-v-iraku-prisli-si-na-500-miliard-dinaru-239286>>.

NOVÁK, M. Chálífát iráckých fanatiků: Žádní gynekologové ani cigarety. In *Aktualne* [online]. 16. 6. 2014 6 AM. [cit. 2014-19-6]. Dostupné z WWW: <<http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/chalifat-radikal-z-isil-zadna-gynekologie-ci-cigarety/r~13785ed6f2d511e3944f0025900fea04/>>.

KEJHOVÁ, H. Sýrie aneb Co se stane, když lidé přestanou věřit ideálům demokracie [online]. Diplomatická akademie © 2011-2014 [cit. 2014-20-6]. Dostupné z WWW: <<http://www.diplomaticka-akademie.cz/cs/novinky/nejlepsi-prace-podzim-2013>>. MANFREDA, P. Current Situation in Iraq. In *About.com* [online]. 2014 [cit.

2014-20-6]. Dostupné z WWW: <<http://middleeast.about.com/od/ira1/tp/Current-Situation-In-Iraq.htm>>.

POLOCHOVÁ, I. Nigerijci, kteří v Londýně rozsekali britského vojáka, stanuli před soudem. In *iDnes* [online]. 18. 11. 2013 8 PM [cit. 2014-15-1]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/v-britanii-zacal-soud-s-vrahy-britskeho-vojaka-rigbyho-p1i-zahranicni.aspx?c=A131118_185547_zahranicni>.

PRCHLÍKOVÁ, E. Česko je pro samotářské teroristy cenným cílem, tvrdí izraelský expert. In *iDnes* [online]. 11. 6. 2014 6 AM. [cit. 2014-20-6]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/teroriste-samotari-mohou-uderit-v-cesku-fds-zpr_nato.aspx?c=A140611_062614_zpr_nato_inc>.

Return to an Address of the Honorable the House of Commons dated 11th May 2006 for the report of the official account of the bombings in London on 7th July 2005. London: Stationery Office, 2006, 38 p. HC (Series) (Great Britain. Parliament. House of Commons), 2005-06 1087. ISBN 01-029-3774-5.

STOELEN, H. Oslo bomb suspect bought 6 tonnes fertiliser: supplier. In *Reuters* [online]. 23. 7. 2011 7 AM [cit. 2014-24-1]. Dostupné z WWW: <<http://www.reuters.com/article/2011/07/23/us-norway-blast-fertiliser-idUSTRE76M16820110723>>.

ŠŤASTNÝ J., WERNER L. Policie rozbila teroristům výrobu dokladů, v ČR měli střelnici i modlitebnu. In *iDnes* [online] 3. 6. 2013. 1 PM [cit. 2014-3-1]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/policie-rozbila-teroristum-vyrobnu-dokladu-v-cr-meli-strelnici-i-modlitebnu-1sr-/krimi.aspx?c=A110503_111951_krimi_mad>.

ŠŤASTNÝ, J. Pojd'te bojovat do Sýrie, svolávají se čeští mudžáhidové. In *iDnes* [online]. 19. 10. 2013 3 PM [cit. 2014-10-6]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/pojdte-bojovat-do-syrie-svolavaji-se-cesti-mudzahidove-pi1-domaci.aspx?c=A131017_104053_domaci_js>.

Legislativní dokumenty

ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009-2010, 1287 s.
2 v. ISBN 97880740017892.